

panorama legnicka

www.legnica.naszemiasto.pl

Nr 49

SPORT

**WYGRALI
Z ODRAŃ OPOLE
NA SWOIM
STADIONIE
MIEDZIANKA
NIE DO
POKONANIA**
str. 18

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

LEGNICA

Mnóstwo światła i barw, wiele podarunków i radości. Gorące emocje w grudniu. Idą święta!

Na ulicach rozbłysła świąteczna iluminacja. Mikołaje na motocyklach i z TPD rozdali paczki str. 10-11

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

BEZPIECZEŃSTWO

FOT. UM LEGNICA

Czy poniemieckie schrony mogą się nam jeszcze przydać?

Przedstawiciele miasta i służb penetrowali stare miejsca schronienia na terenie Legnicy str. 3

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Legnicki sąd skazał 21-latkę, który zaatakował obywatela Bangladeszu, właściciela lokalu z kebabem str. 4

LEGNICA

Zakłady Mięsne, Elpo, Hanka, Pianina, Lefana, Legmet... Tych dużych firm już nie ma. Ale są wspomnienia i książka... str. 8

KOMUNIKACJA

Nowe połączenia Wrocław-Legnica i nie tylko. Sprawdź, co się zmieni na kolei od 14 grudnia str. 6

Nr ISSN 1234-5393
Nr indeksu 272655

FOT. PK

LEGNICA

Orszak Trzech Króli pod patronatem marszałka województwa dolnośląskiego

Już od dwóch miesięcy trwają przygotowania do Orszaku Trzech Króli, który przemierzy polskie miasta i wsie 6 stycznia 2026 roku - w święto Objawienia Pańskiego. Ile będzie tych orszaków? Może nawet paść liczba 1000! W diecezji legnickiej przybywa miejsc, w których w ten radosny sposób świętujemy Epifanię. Na stronie orszak.org możecie znaleźć miejsca, w których zaplanowano także radosne pochody. W tej edycji patronami Orszaku Trzech Króli są marszałkowie województw. Taką deklarację

złożyło w sumie 12 marszałków. W tym Paweł Ganczar - marszałek dolnośląski. Orszak Trzech Króli zachęca wszystkich uczestników do wędrowki wraz z Mędrcami w kierunku Stajenki, gdzie leży Jezus przynoszący światu nadzieję. Tekst kołedy „Mędrcy Świata, Monarchowie” pochodzi z XVII w., autorem jest Stefan Bortkiewicz. W formie kołedy utwór wraz z zapisem nutowym kompozycji ks. Zygmunta Odelgiewicza ukazał się w 1878 r. w „Śpiewniczku Jana Siedleckiego”. RED.

Odwiedź Legnicki Jarmark Świąteczny

Redakcja
Legnica

Na Dolnym Śląsku króluje Jarmark Bożonarodzeniowy we Wrocławiu. Ale mniejsze miasta - w tym Legnica - też organizują takie atrakcje dla swoich mieszkańców.

Władze Legnicy zapraszają na zimowy Legnicki Jarmark Świąteczny, który odbędzie się w dniach 12-14 grudnia (piątek, sobota, niedziela) w legnickim Rynku w godzinach 12:00-20:00.

Na odwiedzających czeka mnóstwo atrakcji: stoiska z rękodziełem, dekoracjami i naturalnymi produktami, a także regionalne przysmaki i wyjątkowe prezenty, idealne pod choinkę.

Całość wydarzenia odbędzie się w świątecznej oprawie artystycznej, gwarantując niezapomniany, rodzinny klimat pełen bożonarodzeniowej magii.

Gwiazdy na scenie

W programie nie zabraknie muzycznych gwiazd - na sce-

nie wystąpi m.in. zespół Nadija, a także zdolni podopieczni Młodzieżowego Centrum Kultury oraz chóry znane z Festiwalu Legnica Cantat, które zaprezentują się w świątecznych aranżacjach.

Kalendarz Satyrykonu

Niespodziankę przygotowuje także legnicki Satyrykon - podczas jarmarku odbędzie się premiera słynnego Kalendarza Satyrykonu na 2026 rok.

Zabawy nie tylko dla najmłodszych

Na najmłodszych czekać będą spotkania z mikołajem, panią mikołajkową i bajkowymi postaciami, z którymi będzie można zrobić pamiątkowe zdjęcie. W strefie warsztatowej dzieci (i dorośli!) będą mogły przygotować własne kartki świąteczne, udekorować pierniczki i bombki. Nie zabraknie też karuzeli konikowej, pachnących smakołyków i mnóstwa muzycznych niespodzianek, które uświetnią te trzy magiczne dni w sercu Legnicy.

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

LEGNICA

Gorące grudniowe flamenco

W Sali Maneżowej Akademii Rycerskiej odbył się pokaz flamenco, podczas którego wystąpiły tancerki związane z Legnickim Centrum Kultury oraz zespoły Tierra Flamenca z Bolesławca i Studio Flamenco El Sol z Wrocławia. Publiczność zobaczyła choreografię w różnych stylach flamenco, m.in. alegrias, bambera, buleria, fandango i garrotin. W programie znalazły się zarówno układy utrzymane w duchu tradycyjnego flamenco puro, jak i nowoczesne interpretacje inspirowane innymi formami tańca.

Flamenco to sztuka pełna ekspresji, precyzji i autentycznych emocji. Charakteryzują ją powolne, pełne gracji ruchy rąk oraz dynamiczna praca nóg, tworząca złożone rytmy. Poszczególne style flamenco różnią się nastrojem, tempem, choreografią i używanymi rekwizytami - takimi jak wachlarz, chusta, kapelusz czy bata de cola, czyli suknia z efektywnym trenem. Każdy z nich ma niepowtarzalny charakter i wyraz. Organizatorami wydarzenia są Legnickie Centrum Kultury oraz Studio Flamenco El Sol z Wrocławia.

TEL. 573 845 562/PONIEDZIAŁKI I ŚRODY, GODZ. 14-18

Skorzystaj z bezpłatnego telefonu porad prawnych dla dolnośląskich seniorów

Aby skorzystać z bezpłatnej porady prawnej wystarczy zadzwonić pod nr 573 845 562, a po odsłuchaniu komunikatu wciśnięć cyfrę „1”. Z Telefonicznego Punktu Porad Prawnych mogą korzystać osoby, które ukończyły 60. rok życia i mieszkają w woj. dolnośląskim. Dyżury - w poniedziałki i środy, w godz. 14-18. Celem Telefonicznego Punktu Porad Prawnych dla seniorów jest m.in. zapewnienie możliwości uzyskania porady osobom starszym, także seniorom, których nie stać na opłatę porady. Chodzi też o wspieranie mieszkańców wsi, skąd trudniej dostać się do prawnika. To także troska o ludzi chorych, niepełnosprawnych, potrzebujących pomocy prawnej. Telefoniczny Punkt Porad Prawnych jest inicjatywą Fundacji Przyszłość.

ZGŁOŚ AWARIĘ/USTERKĘ W MIEŚCIE: (76) 729 99 95

Legnicki telefon pierwszego kontaktu

Pod numerem telefonu (76) 729 99 95 mieszkańcy Legnicy mogą zgłaszać różnorodne usterki i awarie związane z infrastrukturą komunalną.

Zgłosić będzie można:
- uszkodzone latarnie;
- uszkodzone ławki;
- uszkodzone elementy placów zabaw;

dziury i ubytki w drogach;
- porzucone wraki pojazdów;
- rozrzucone śmieci;
- dzikie wysypiska.
Zgłoszenia będą przekazywane do odpowiednich służb, co ma zagwarantować szybkie i skuteczne reakcje, a docelowo podnieść jakość życia w Legnicy.

ZDJĘCIE DNIA

FOT. PIOTR KRZYŻANOWSKI

W Sali Królewskiej Akademii Rycerskiej 7 grudnia odbył się koncert poświęcony patronowi Legnickiego Centrum Kultury, Henrykowi Karlińskiemu - wybitnemu muzykowi, pedagogowi i animatorowi życia artystycznego Legnicy. Pod batutą Mateusza Kazimierskiego wystąpił Chór Madrygał, który poprowadził publiczność przez różne muzyczne epoki i nastroje, przypominając o wciąż żywym dziedzictwie swojego założyciela.

PK

LEGNICA SPENETROWANO OBIEKTY W CENTRUM MIASTA I PARKU. GENERALNIE SĄ, NIESTETY, W ZŁYM STANIE

Czy stare, poniemieckie schrony mogą się nam jeszcze przydać

Mateusz Różański
Legnica

W wielu dolnośląskich miastach znajdują się tzw. szczeliny przeciwlotnicze. Często są to obiekty zapomniane, porzucone, a ze względów bezpieczeństwa wejścia do nich są po prostu zamurowane. W minioną środę dokładnie spenetrowano takie obiekty w Legnicy.

Czym w ogóle jest szczelina przeciwlotnicza?

Szczelina przeciwlotnicza to rodzaj lekkiego schronu. Najczęściej szczeliny powstawały tuż przed lub już w trakcie prowadzonych działań wojennych. Na Dolnym Śląsku jest wiele takich obiektów z lat 40. minionego wieku. Najczęściej lokalizowano je: w parkach, na skwerach, czy zieleńcach.

Miały kształt wąskiego, długiego tunelu i miały służyć jako doraźne schronienie na wypadek ataku z powietrza

Inwentaryzacja ruszyła na całego

Dolnośląskim miastem, gdzie takich szczelin jest wiele i są widoczne w parku, na podwórzach, czy terenach przy dworcu, jest Legnica. W minioną środę, 3 grudnia, gruntownie je zinwentaryzowano, a należy dodać, że wejścia do części z nich były zamurowane od dekad. Efekt?

- Weryfikujemy możliwości adaptacji i wykorzystania tzw. szczelin przeciwlotniczych na potrzeby miejsc doraźnego schronienia. Wokół tych przestrzeni narosło wiele mitów o korytarzach rozchodzących się po całej Legnicy. Mam nadzieję, że zdjęcia i filmy rozwieją Państwa wątpliwości. Szczeliny nie są i nie będą dostępne. Zostały zinwentaryzowane, jak podobne im obiekty w innych częściach miasta - rozwiewa wszelkie wątpliwości Maciej Kupaj, prezydent Legnicy.

Służby wzięły pod lupę schrony w całym mieście

W środę przedstawiciele miasta przy współpracy z Państwową Strażą Pożarną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, przy udziale przedstawicieli Muzeum Między dokonywały przeglądu obiektów budowlanych, które

W środę, 3 grudnia, legnickie służby spenetrowały szczeliny i schrony

Żeby dostać się do szczeliny, trzeba było skruszyć mur, którym kiedyś zostało zabudowane wejście

w przyszłości mogłyby zostać wykorzystane właśnie jako schrony.

Udało się zajrzeć do szczelin przeciwlotniczych, powstałych jeszcze przed 1945 rokiem: w parku, przy ul. Jordana, Hetmańskiej, Chojnowskiej, Skarbowej, Rzeczypospolitej, Piłsudskiego oraz do dwóch schronów - pod obiektami kolejowymi oraz pod budynkiem

Stosunkowo najlepiej zachowane są pomieszczenia pod Szkołą Podstawową nr 6 oraz schron pod budynkiem przy ul. Kolejowej

należącym do parafii ewangelicko-augsburskiej.

Co zastali w szczelinach?

Szczególne zainteresowanie budziły te obiekty, do których wejścia były zamurowane od lat. Od nich rozpoczęła się dziś eksploracja. Przy użyciu ciężkiego sprzętu rozkuto wejścia do szczelin w parku Miejskim, w rejonie Centrum Witełona.

- Wewnątrz obiektu stoi około 30-40 cm wody, ale po śladach na ścianach widać, że był on wyższy. Podłoga w tych szczelinach wyłożona jest deskami na legarach. Są one przegniłe i niekompletne. Poza tym w środku zalegają

śmieci i trochę gruzu - poinformował legnicki magistrat.

W dużo lepszym stanie jest dawna szczelina przeciwlotnicza przy „Ekonomie” na Chojnowskiej i przy przedszkolu nr 1. W obiekcie w sąsiedztwie hotelu Qubus także stoi woda.

Stosunkowo najlepiej zachowane są pomieszczenia pod Szkołą Podstawową nr 6 oraz schron pod budynkiem przy ul. Kolejowej a także pod peronem dworca.

Po zinwentaryzowaniu obiektów, wymierni ich, służby, straż i inspekcje wypowiedzą się na temat ich przydatności do celów ochrony ludności i obrony cywilnej.

(Źródło UM Legnica)

O tym, czy legnickie szczeliny i schrony nadają się jeszcze do użytku, zdecydują służby

Targowisko Bartoszków to zdrowa żywność, lokalni dostawcy i rękodzieła

Popularne podlegnickie targowisko przeniosło się w inne miejsce

Piotr Krzyżanowski
Legnica

Minionej niedzieli znów tłum, głównie legniczanie, pojawił się w podlegnickim Bartoszkowie na zakupach. Tym razem w innym miejscu.

Od niedzieli, 7 grudnia, targowisko zostało przeniesione na teren byłej strzelnicy. Przypomnijmy, że dotychczas handlowano na tuższym boisku sportowym.

Na targowisku wyczuwało się podczas niedzielnej handlowania przedświąteczną atmosferę. Wszak to tylko dwa ty-

godnie do Bożego Narodzenia. Niektórzy więc nie czekają, tylko właśnie teraz robią zakupy z myślą o nadchodzących świątach.

Stragany były pełne lokalnych smaków i rękodzieła. Od świeżych warzyw i owoców, przez miody, sery, wędliny, nalewki, dżemy, ciasta po unikatowe wyroby artystyczne - każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Sołtys Bartoszkowa Grzegorz Pięnkowski, który zorganizował targowisko, jest bardzo zadowolony z przedsięwzięcia i przypominał, że Targowisko Bartoszków zaprasza w każdą niedzielę w godzinach 8 - 13.

Legnicki sąd nie pobłaża: trzy lata za atak z maczetą na kebab

Grażyna Szyszka
Legnica

Dwaj młodzi mężczyźni, którzy napadli na lokal z kebabem w Głogowie, zostali skazani przez sąd. Jeden ze sprawców usłyszał 3 lata pozbawienia wolności.

Przed Sądem Okręgowym w Legnicy zapadł wyrok w sprawie napadu na pracownika lokalu z kebabem w centrum miasta w Głogowie. Doszło do tego pod koniec lipca br. w środku nocy.

Za ten czyn odpowiadało dwóch 21-latków, mieszkańców miasta. Jakub K., który był oskarżony o atak z użyciem maczety i zamiar spowodowania u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, groźby oraz zniszczenie mienia, został skazany na karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Orzeczono też wobec niego nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w kwocie po 7 tys zł i 3 tys. zł.

Napastnicy zaatakowali Anwara Jahida z Bangladeszu i lokal, który prowadzi od dziewięciu lat

- Wobec Oliwiera Ch. za zniszczenie mienia orzeczono karę 5 miesięcy pozbawienia wolności - informuje Li-

Jakub K. ruszył z maczetą na pokrzywdzonego i zamachnął się nią kierując cios w okolicę klatki piersiowej. Ale pokrzywdzony się uchylił.

liana Łukasiewicz, rzeczniczka prasowa Prokuratury Okręgowej w Legnicy.

Wobec obu skazanych orzeczono też solidarnie obowiązek naprawienia szkody w wysokości 12 tys. zł na rzecz właściciela lokalu. Na taką wartość wyceniono zniszczenie szyb w lokalu.

Obaj zostali oskarżeni za działanie z pobudek chuligańskich.

Obaj zostali oskarżeni za działanie z pobudek chuligańskich.

Jakub R. w areszcie, a prokuratura czeka na uzasadnienie wyroku

Sąd postanowił stosować w dalszym ciągu wobec Jakuba K. areszt tymczasowy.

Prokuratura zwróciła się do sądu o uzasadnienie rozstrzygnięcia sprawy, gdyż uważa wyrok za niesłuszny w zakresie wymiaru kary łącznej orzeczonej wobec Jakuba K.

- Prokurator uważa, że sąd nie mógł zastosować wobec niego nadzwyczajnego złagodzenia kary z uwagi na zarzut działania z pobudek chuligańskich. Minimalnym wymiar kary łącznej w takim przypadku to 4 lata i 7 miesięcy pozbawienia wolności - informuje rzeczniczka prokuratury.

Wyrok w tej sprawie zapadł 19 listopada i nie jest prawomocny.

REKLAMA 0011445092

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

WÓJT GMINY KUNICE

informuje, że dnia 13 stycznia 2026 roku o godz. 11.00 w Sali nr 5 Urzędu Gminy w Kunicach odbędzie się PIERWSZY przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż zabudowanej nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem geodezyjnym dz. 458/9 obręb Pątnów Legnicki, gmina Kunice.

Dla nieruchomości w Sądzie Rejonowym w Legnicy VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta nr LE1L/00051947/8.

Gmina Kunice nie posiada aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przedmiotowej nieruchomości. Zgodnie z Uchwałą nr LI/341/23 Rady Gminy w Kunicach z dnia 30 marca 2023 roku w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przedmiotowa nieruchomość położona jest na terenie zabudowy mieszkaniowej rolniczej-istniejącej.

Działka 458/9 obręb Pątnów Legnicki, gmina Kunice o powierzchni 0,0774 ha zabudowana jest budynkiem mieszkalno-gospodarczym, na terenie działki posadowione są dwa obiekty gospodarcze, nietrwale związane z gruntem, bez wartości rynkowej. Budynek mieszkalno-gospodarczy zabudowany w technologii tradycyjnej, jednokondygnacyjny z poddaszem częściowo użytkowym.

CENA WYWOŁAWCZA:

działka 458/9 obręb Pątnów Legnicki o powierzchni 0,0774 ha – 95 000,00 złotych,

Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych. Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2024 w. poz. 361 z późn. zm.).

WYSOKOŚĆ WADIUM, forma, termin i miejsce wniesienia: 5 000,00 złotych (słownie: pięć tysięcy złotych 00/100)

Wpłata na rachunek bankowy Gminy Kunice nr 43 8649 1028 2001 0000 0228 0005 BS Oddział w Legnicy **najpóźniej do dnia 9 STYCZNIA 2026 roku.**

W tytule przelewu należy wpisać: przetarg Pątnów Legnicki 458/9 oraz dane uczestnika przetargu.

Ogłoszenie o przetargu stanowi załącznik do Zarządzenia nr 148/25 Wójta Gminy Kunice, wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Kunicach, Sołectwa wsi Pątnów Legnicki, zamieszczone na stronie internetowej www.kunice.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Szczegółowe informacje o przedmiocie przetargu można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy w Kunicach ul. Gwarna 1, pokój nr 14, tel. 76 85-75-322 wew. 33.

REKLAMA 0011244319

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW
tel. 600 609 606

Wszystkie formalności zafatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

cenimy Twój czas!

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

REKLAMA 0011431233

Kupię
ciągniki,
przyczepy,
maszyny rolne.

Tel. 535 135 507

Najnowocześniejszy ultrasonograf dla najmniejszych pacjentów

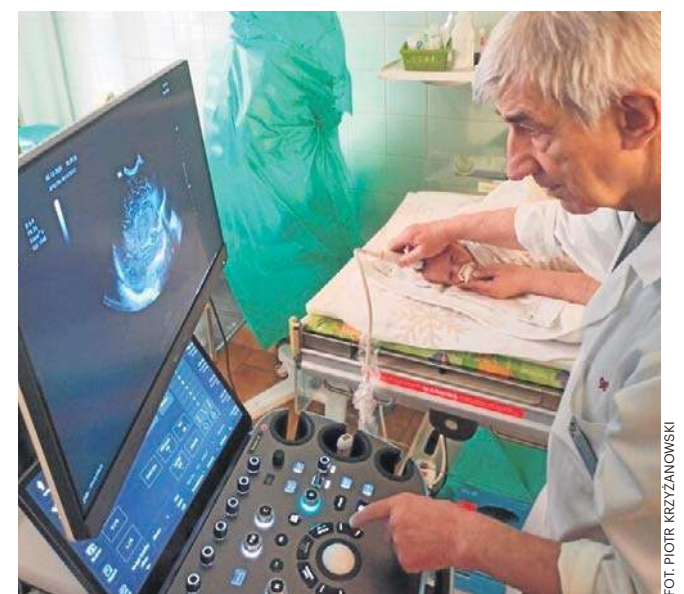
Piotr Krzyżanowski
Legnica

Oddział Neonatologiczny i Intensywnej Terapii Wczesniaków, Noworodków i Dzieci legnickiego szpitala wzbogacił się o najnowocześniejszy aparat USG.

Aparat USG zakupiono ze środków Fundacji PGE w Warszawie. Nowy sprzęt znacząco podnosi jakość diagnostyki i bezpieczeństwo najmłodszych pacjentów.

- To zdecydowanie lepszy sprzęt niż ten, którym dysponowaliśmy dotychczas - podkreśla Wojciech Kowalik, lekarz kierujący oddziałem. - Urządzenie posiada cztery specjalistyczne głowice przeznaczone wyłącznie do badań noworodków: do badań echokardiograficznych, główki, jamy brzusznej oraz stawów biodrowych. Jest również wyposażone w doskonały program naczyniowy do obrazowania naczyń mózgu, jamy brzusznej i serca - dodaje.

Zakup nowoczesnego ultrasonografu to ogromne wsparcie w codziennej pracy zespołu

- Nowy ultrasonograf to ogromne wsparcie dla naszego zespołu medycznego - mówi doktor

medycznego i realna poprawa bezpieczeństwa diagnostyki najmłodszych pacjentów.

- Nasz Oddział Neonatologiczny cieszy się dużym uznaniem wśród mam, których dzieci trafiają pod opiekę zespołu doktora Kowalika. Tym bardziej cieszymy się, że dzięki nowemu aparatowi USG moż-

liwe będą jeszcze dokładniejsze badania i jeszcze wyższy poziom bezpieczeństwa pacjentów - mówi Maciej Leszkowicz, dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Legnicy. - Za przekazane środki, okazaną pomoc i realne wsparcie naszej placówki serdecznie dziękujemy Fundacji PGE.

Legniccy kierowcy jeżdżą po pijanemu?

Redakcja
Legnica

W wyniku dużej akcji policyjnej ujawniono „tylko” kilku kierowców po alkoholu czy narkotykach. Ale to przecież ogromne zagrożenie dla innych na drogach.

1 grudnia policjanci z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Legnicy przeprowadzili kolejną akcję „Alkohol i narkotyki”. Jej celem jest eliminowanie z ruchu drogowego kierujących stwarzających zagrożenie dla siebie i innych. Funkcjonariusze kontrolowali stan trzeźwości oraz badali testerami narkotykowymi kierujących na terenie całego miasta i powiatu legnickiego.

Jak informuje asp. Anna Tersa z legnickiej komendy, podczas działań policjanci przebadali prawie 2300 kierowców. Niestety, mimo licznych apeli i kampanii społecznych, nadal znajdują się osoby, które lekceważą bezpieczeństwo na drodze. - W wyniku przeprowadzonych kontroli policjanci ujawnili dwóch kierujących znajdujących się pod wpływem

Podczas akcji 1 grudnia policjanci przetestowali 2300 kierowców

narkotyków, dwóch kierowców po użyciu alkoholu, czyli mających stężenie poniżej 0,5 promila oraz jednego rowerzystę w stanie nietrzeźwości - informuje asp. Anna Tersa.

Kierowali po narkotykach

Tego samego dnia w Legnicy policjanci drogówki za-

trzymali do kontroli drogowej samochód marki Volkswagen. Sprawdzenia w policyjnych systemach potwierdziły, że 35-letni obywatel Ukrainy ma dwa aktywne zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz decyzję o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami. Podczas rozmowy z policjantami kierowca przy-

znał, że tego dnia zażywał środki odurzające. Badanie narkotestem potwierdziło obecność metamfetaminy w jego organizmie.

W listopadzie funkcjonariusze legnickiej drogówki zatrzymali do kontroli drogowej kierującego pojazdem Audi na terenie Bartoszowa. Kierujący tłumaczył się policjantom, że

niedawno zakończył zakaz prowadzenia pojazdów, jednak sprawdzenia w systemach potwierdziły, iż uprawnień tych nigdy nie uzyskał. 29-latkę poddano badaniu narkotestem, który wykazał wynik pozytywny amfetaminy/metamfetaminy.

W sierpniu policjanci kryminalni pełniący służbę w nieoznakowanym radiowozie na terenie Legnicy zauważyli pojazd poruszający się w sposób wskazujący na możliwe prowadzenie pod wpływem alkoholu. Kierowca nie panował nad pojazdem i jechał całą szerokością jezdni. Styl jazdy wzbudził natychmiastowe podejrzenia funkcjonariuszy.

Funkcjonariusze natychmiast podjęli interwencję i zatrzymali auto do kontroli drogowej. Zachowanie kierowcy tylko potwierdziło podejrzenia mundurowych. Mężczyzna miał problemy z wystawianiem się, a z jego ust wyczuwalna była silna woń alkoholu. Na miejsce został wezwany patrol ruchu drogowego. Badanie alkometrem wykazało aż 1,5 promila alkoholu w wydychanym powietrzu. Za kierownicą

siedział 49-letni obywatel Gruzji - informuje asp. Anna Tersa.

Skutki jazdy „na podwójnym gazie”

Przypomnijmy, że nawet niewielka ilość alkoholu lub środków odurzających w organizmie zaburza koncentrację, spowalnia reakcje i prowadzi do błędnej oceny sytuacji na drodze. Kierowca pod wpływem gorzej widzi i później reaguje na zagrożenia, ma ograniczoną koordynację ruchową, podejmuje bardziej ryzykowne manewry, szybciej traci kontrolę nad pojazdem, a tym samym stwarza poważne niebezpieczeństwo dla pasażerów, pieszych i innych kierowców. Środki odurzające dodatkowo mogą wywoływać halucynacje, agresję, nadmierną pewnością siebie albo gwałtowne spadki koncentracji, co przy prędkościach drogowych może zakończyć się tragedią.

Każdy kierujący pod wpływem alkoholu lub narkotyków musi liczyć się z poważnymi konsekwencjami. Kierowanie w stanie nietrzeźwości to przestępstwo zagrożone karą do 3 lat pozbawienia wolności.

REKLAMA

0011442904

100 LAT
HYDROPOLIS

ODWIEDŹ JEDYNE W POLSCE CENTRUM WIEDZY O WODZIE

MAMY NOWĄ PRZESTRZEŃ DLA ZWIEDZAJĄCYCH

KOTŁOWNIA WSCHODNIA PRZY ZABYTKOWEJ WIEŻY CIŚNIEŃ.

Wrocław
ul. Na Grobli 17
hydropolis.pl

KOMUNIKACJA OD 14 GRUDNIA NOWY ROZKŁAD JAZDY PKP. NOWE POŁĄCZENIA ZE STOLICĄ WOJEWÓDZTWA

Codziennie 37 pociągów do Wrocławia

Konrad Bałajewicz
Wrocław

Wchodzą doroczne zmiany. Z poważniejszymi utrudnieniami podróży muszą liczyć się od 28 stycznia. Na kilka tygodni zawieszono pociągi Pendolino na trasie Warszawa - Wrocław.

Dzisiaj na trasie Wrocław - Legnica kursuje 36 par pociągów Kolei Dolnośląskich.

Legnica sporo zyska

W nowym rozkładzie, od 14 grudnia, dojdą kolejne połączenia:

- nowy kurs z Wrocławia do Legnicy o godz. 8.45 oraz o godz. 22.45,

nowy kurs z Legnicy do Wrocławia o godz. 3.13.

Wydłużone zostaną też kursy niektórych pociągów: dodatkowa para obsłuży Bolesławiec czy Lubań. Dodatkowy pociąg dotrze także z Wrocławia, przez Legnicę i Bolesławiec, do Zgorzelca.

Od 14 grudnia przybędzie pociągów na linii Legnica- Wrocław

PKP PLK informuje, że na Dolnym Śląsku na odcinku Legnica - Żagań pociąg przyspieszony od 14 grudnia skróci czas przejazdu z 65 minut do 57 minut. Na odcinku Jaworzyna Śląska - Legnica pociągi przyspieszone skrócą przejazd z 51

do 39 minut, a pociągi osobowe z 55 do 44 minut.

Kierunek - województwo opolskie

Pociąg, który kursował z Zielonej Góry do Wrocławia tylko w piątki, teraz pojedzie tam co-

dziennie. Dodatkowy pociąg w weekendy pojedzie z Wrocławia w kierunku Obornik Śląskich, Żmigrodu i Rawicza. Odjazd o godz. 17.40.

Koleje Dolnośląskie nie tylko zwiększają liczbę połączeń na większości obsługiwanych

linii, ale też rozszerzają działalność na województwo opolskie. Od 14 grudnia 13 par pociągów Kolei Dolnośląskich pojedzie na trasie Wrocław - Oława - Brzeg, gdzie do tej pory obecne było Polregio i Intercity. Wszystkie trzy spółki będą wzajemnie honorować swoje bilety.

Część pociągów zatrzyma się wyłącznie na stacjach Wrocław Główny, Oława i Brzeg. Trasę obsługiwać będą m.in. nowe składy Elf.

Testy wykazały, że z Wrocławia do Oławy potrafią dojechać w 14 minut.

Drugi opolski kierunek to Namysłów, do którego Koleje Dolnośląskie dojadą przez dolnośląski Bierutów i wyremontowaną linię Oleśnica - Kluczbork. Przypomnijmy, że pociągami KD dojedziemy także do Wielkopolski i województwa lubuskiego.

W Karkonoszach dodatkowym pociągiem dotrzemy ze Szklarskiej Poręby do Liberca, liczba par połączeń wzrośnie z 11 do 12. Dodatkowy pociąg (13 para) dojedzie też z Jeleniej

Góry do Karpacza, a wracając nim dotrzemy do Wałbrzycha Głównego.

Pendolino z Wrocławia odwołane na kilka tygodni

Od 28 stycznia 2026 r. rozpocznie się kolejny etap modernizacji linii kolejowych 61 i 144 na Śląsku i Opolszczyźnie. Remont obejmuje 90 km torów, urządzenia sterowania ruchem, sieć trakcyjną oraz trzy mosty. W związku z prowadzoną inwestycją, pociągi Pendolino z Wrocławia do Warszawy (i odwrotnie) zostaną całkowicie odwołane na kilka tygodni.

14 grudnia to dzień dużych zmian na kolei.

Aby się w nich nie pogubić, warto sprawdzić aplikację lub strony internetowe Kolei Dolnośląskich, Portalu Pasażera czy Koleo.

Pomogą sprawdzić, czy godzina odjazdu nie uległa zmianie, pojawiły się nowe połączenia lub przystanek nie stał się punktem na żądanie.

Włamywacz... usnął

Piotr Krzyżanowski
Legnica

Policjanci interweniowali po zgłoszeniu włamania do pomieszczenia gospodarczego w piwnicy budynku. To, co zastali na miejscu, mocno ich zaskoczyło...

Dyżurny Komendy Miejskiej Policji w Legnicy skierował patrol do zgłoszenia, z którego wynikało, że doszło do włamania do pomieszczenia gospodarczego. Na miejscu funkcjonariusze zastali pracownicę spółdzielni mieszkaniowej, która rano przyszła do pracy i zauważyła wyłamany zamek oraz wyrwaną kłamekę w sąsiednim pomieszczeniu. Jak sama przyznała, dzień wcześniej wszystko było w idealnym porządku.

W pomieszczeniu tym panował bałagan, pootwierane były szafki, powyciągane rzeczy, przygotowane do wyniesienia.

„Kreska” i śpiący 26-latek

Na stole leżała rozsypana „kreska” białej skryzalizowanej substancji oraz srebrne zawiniątko z folii aluminiowej.

Obok, plecak z łomem i śrubokrętem. A na kanapie

spął mężczyzna, najwyraźniej wyczerpany... własną działalnością.

Włamywacz zjadł cukierki

Funkcjonariusze obudzili śpiącego włamywacza, którym okazał się 26-letni mężczyzna. Przyznał, że narkotyki należą do niego, podobnie jak plecak z narzędziami. Policjanci ujawnili także w jego kieszeni śrubokręt, który mógł służyć do popełnienia przestępstwa.

W trakcie oględzin pracownica spółdzielni zauważyła, że część cukierków, które znajdowały się w pomieszczeniu, została... zjedzona przez nieproszonego gościa.

Mężczyzna został zatrzymany i doprowadzony do Komendy Miejskiej Policji w Legnicy. Zabezpieczono narkotyki oraz narzędzia, które mogły posłużyć do włamania.

Choć okoliczności zatrzymania miały nietypowy i nawet humorystyczny charakter, sprawa jest poważna. 26-latek odpowie za włamanie oraz posiadanie środków odurzających.

Kradzież z włamaniem zagrożona jest karą nawet do 10 lat pozbawienia wolności, przypomina policja.

Przeliczą czerwcowe emerytury - nie trzeba składać wniosku do ZUS

Redakcja
Wrocław

ZUS automatycznie przeliczy czerwcowe emerytury z urzędu. Zakład ma na to trzy miesiące, a więc decyzje o nowej wysokości emerytury seniorzy otrzymają najpóźniej 31 marca 2026 roku.

1 stycznia 2026 r. wejdzie w życie ustawa, dzięki której Zakład Ubezpieczeń Społecznych automatycznie, bez konieczności składania wniosku, przeliczy wysokość emerytury przynależnych lub przeliczonych w czerwcu w latach 2009-2019 (tzw. emerytury czerwcowe). Nowe przepisy obejmą również renty rodzinne po osobach, które miały takie świadczenia.

- Naszym klientom, którzy swoje wnioski emerytalne złożyli w czerwcu wyliczymy nową kwotę. Zrobimy to z urzędu i po przeliczeniu wydamy nową decyzję. Co ważne, nowa kwota nie będzie mogła być niższa niż dotychczas wypłacana - opowiada Iwona Kowalska-Matis, rzeczniczka ZUS na Dolnym Śląsku. - Gdyby jednak nowa kwota okazała się niższa od dotychcza-

Nowe przepisy wejdą w życie 1 stycznia 2026 roku

szej będziemy wypłacać dotychczasowe świadczenie - zapewnia.

Na przeliczenie mogą liczyć seniorzy z kilku roczników. Chodzi o osoby, które przeszły na emeryturę w czerwcu w latach 2009-2019 albo dostają rentę rodzinną po zmarłym, któremu ZUS ustalił lub przeliczył emeryturę od czerwca w latach 2009-2019.

Rzeczniczka wyjaśnia, że przeliczenie dotyczy także osób, które dostają rentę rodzinną po osobie, która osiągnęła wiek emerytalny (60 lat - kobieta, 65 lat - mężczyzna), ale zmarła w czerwcu w latach 2009-2019 i nie zdążyła złożyć wniosku o emeryturę lub nie miała ustalo-

nego prawa do emerytury. - Waloryzując składek na ubezpieczenie emerytalne i kapitału zrobimy w taki sam sposób jak przy ustalaniu wysokości emerytury w maju danego roku, jeśli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego. Następnie kwota zostanie zwaloryzowana do chwili obecnej - tłumaczy Kowalska-Matis.

Emerytury czerwcowe zostaną przeliczone, ponieważ w latach 2009-2019 były one ustalane na niekorzystnych dla ubezpieczonych zasadach waloryzacji składek. Przepisy ustawy nie przewidują wypłaty wyrównania świadczenia za okres przypadający przed 1 stycznia 2026 roku. Jeśli wniosek w sprawie przeli-

czenia wysokości emerytury ustalonej od czerwca w latach 2009-2019 (bądź renty rodzinnej) zostanie zgłoszony przed 1 stycznia 2026 r. i na ten dzień postępowanie w sprawie

rozpatrzenia tego wniosku będzie w toku lub sprawa o ustalenie prawa do tych świadczeń lub ich wysokości

będzie trwać przed sądem, ZUS zawiesi postępowanie w sprawie ustalenia wysokości emerytury lub renty rodzinnej przewidziane w nowej ustawie. ZUS wróci do niego, gdy ostatecznie zakończy się wcześniejsze postępowanie. Klient nie musi składać żadnych wniosków.

Jeśli ZUS prowadzi postępowanie w sprawie wysokości świadczenia w związku z ustaleniem emerytury od czerwca danego roku lub takie postępowanie toczy się w sądzie, a rozpoczęło się przed 1 stycznia 2026 r., to trwa ono do czasu, kiedy uprawnieni się kończąca je decyzja lub orzeczenie sądu.

ZUS ponownie wyliczy tylko wysokość emerytury ustalonej od czerwca w latach 2009-2019 na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

brose sitech

Interior Solutions

Wspieramy młode talenty: Brose Sitech podpisało umowę o współpracy z Uniwersytetem WSB Merito we Wrocławiu

1 grudnia 2025 r. odbyło się oficjalne podpisanie umowy o współpracy pomiędzy Brose Sitech a Uniwersytetem WSB Merito we Wrocławiu. To ważny krok w kierunku wspierania innowacji, edukacji i rozwoju talentów. Partnerstwo zostało zainaugurowane podczas wydarzenia, w ramach którego otwarto strefę Brose Sitech dedykowaną studentom.

Inicjatywa podkreśla zaangażowanie Brose Sitech w budowanie marki pracodawcy oraz długoterminową strategię pozyskiwania i rozwoju młodych talentów. Tworząc możliwości współpracy akademickiej, firma umacnia swoją pozycję jako pracodawcy w branży motoryzacyjnej, którego warto wybrać. Kooperacja otwiera studentom drzwi do nauki praktycznej, staży oraz wspólnych projektów łączących teorię z realnymi wyzwaniami biznesowymi.

„Ta współpraca to coś więcej niż formalna umowa – to wspólna wizja przyszłości. Łącząc doskonałość akademicką z doświadczeniem przemysłowym, tworzymy możliwości, które wzmacniają studentów i przygotowują ich do kariery w dynamicznym rynku pracy” – podkreślił Rektor dr hab. Johannes Platje, prof. UWSB Merito.

Nowo otwarta strefa Brose Sitech symbolizuje tę wizję, oferując studentom przestrzeń do nawiązywania kontaktów i wymiany pomysłów – kluczowych dla kształtowania kreatywności oraz innowacji.

„W Brose Sitech wierzymy, że rozwój młodych talentów to inwestycja w przyszłość całej branży. Partnerstwo z WSB Merito nie tylko wzmacnia nasze działania Employer Branding, ale także pokazuje nasze zaangażowanie w edukację i tworzenie miejsc, w których pomysły mogą się rozwijać. Wierzę, że świeże spojrzenie studentów pomoże nam być na bieżąco, myśleć nowocześnie i pozostawać otwartymi na nowe pomysły” – zaznaczyła Manuela Böhme, CPMO Brose Sitech Group.

Od lewej: dr hab. Johannes Platje, prof. UWSB Merito, Rektor Manuela Böhme, CPMO Brose Sitech Group, dr inż. Agnieszka Pawlak-Wolanin, Dyrektor Centrum Lean UWSB Merito

Kontakt dla mediów

Grupa Brose Sitech
Marta Skowrońska, Rzecznik prasowy
marta.skowronska@brose-sitech.com
Telefon: 48 795 160 922

Brose Sitech sp. z o.o.

ul. Strefowa 2
59-101 Polkowice
☎ +48 76 726 70 00

ul. Północna 14
67-200 Głogów
☎ +48 76 726 75 00

ul. Legnicka 48A
54-202 Wrocław
☎ +48 76 726 70 00

Chocicza Mała 26
62-300 Września
☎ +48 76 726 75 95

BroseSitechPolska

BroseSitechGroup

info@brose-sitech.com

Szczegóły rekrutacji na stronie: www.brose-sitech.com/pl
Zakładka: KARIERA. Aktualne oferty pracy

Wspomnienia opracowała w formie książki Maria Kubasik ze Stowarzyszenia Pamięć i Dialog. To kolejna publikacja PiD dotycząca najnowszej historii miasta

Legnickie zakłady, których już nie ma. Pozostały jednak wspomnienia i książka

Piotr Krzyżanowski
Legnica

Stowarzyszenie Pamięć i Dialog zaprosiło na promocję książki „Zapisany we wspomnieniach. Legnicki przemysł z czasów PRL” pod redakcją Marii Kubasik.

Vivam Stowarzyszenie Pamięć i Dialog od lat zajmuje się zapamięnianymi faktami z historii Legnicy. Tym razem poświęciło uwagę gospodarce miasta. Do lat dziewięćdziesiątych XX wieku w Legnicy istniało wiele zakładów przemysłowych, które nie przetrwały procesu restrukturyzacji przemysłu. Najnowsza publikacja Stowarzyszenia przedstawia ich historię, widzianą oczami byłych pracowników. Opowieści te zebrano w książce pt. „Zapisany we wspomnieniach. Legnicki przemysł z czasów PRL”, zredagowanej przez Marię Kubasik.

Książka zawiera pięćdziesiąt sześć relacji z dziewięciu wiodących przedsiębiorstw. Chodzi o przedsiębiorstwa:

Zakłady Przemysłu Dzierwiarskiego „Milana”,
Zakłady Przemysłu Dzierwiarskiego „Hanka”,
Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Elpo”,
Legnicka Fabryka Fortepianów i Pianin „Legnica”,
Fabryka Nakryć Stołowych „Lefana”,
Zakłady Mięsne,

Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego,
Zakłady WYROBÓW Papierowych,
Zakłady Mechaniczne „Legmet”.

Znajdziemy w niej też historię z kilku firm budowlanych, w tym m.in. Przedsiębiorstwa Przemysłowego Budownictwa Rolniczego, Przedsiębiorstwa Robót Instalacyjnych Budownictwa Ogólnego, Legnickiego Przedsiębiorstwa Remontowo-Budowlanego, Budopolu Poznań i Budopolu Legnica. Dopelnieniem są trzy wspomnienia odnoszące się do wypoczynku w PRL.

Wspomnienia poprzedzone są esejem „Powojenny przemysł Legnicy (1945-1992) - zarys historyczny” autorstwa Kacpra Rosnera-Leszczyńskiego.

Celem projektu jest ukazanie nieistniejących już zakładów oraz ich pracowników, wpisujących się w historię miasta okresu PRL, w ówczesne życie społeczno-gospodarcze. Przez pryzmat wspomnień prezentowane jest pokolenie, które tworzyło - na bazie zrzuconych poniemieckich zakładów - polskie przedsiębiorstwa państwowe, jak i budowało od podstaw nowe. Publikacja służy zachowaniu pamięci nie tylko o fabrykach i zakładach tamtych czasów, ale przede wszystkim o ich pracownikach, świadkach tych historii.

ZDJEŃCIA PIOTR KRZYŻANOWSKI

HISTORIA UJAWNIŁ SIĘ INFORMATOR, KTÓRY POWRÓCIŁ DO SENSACYJNYCH WĄTKÓW. TO RADIESTETA

Twierdzi, że znalazł „złoty pociąg”

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Po kilku miesiącach kolejnej gorączki złota ujawnił się mężczyzna, który zgłosił znalezienie pociągu w wałbrzymskim lesie, zarządzanym przez nadleśnictwo Świdnica.

Słynny M. z wpisów w mediach społecznościowych na profilu Złoty Pociąg 2025 to Michał Motak, radiesteta który kilka miesięcy temu udzielił nam pierwszego wywiadu, a teraz publicznie pokazał twarz.

I ogłosił: „Witam Państwa po raz pierwszy na kanele Underground Hunter Łowca Podziemi. Nazywam się Michał Motak. To ja 25 kwietnia 2025 roku dokonałem zgłoszenia do organów państwa Złotego Pociągu i zamaskowanego tunelu kolejowego oraz trzech wagonów, pragnę się z Państwem tym filmem przywitać, dotąd mogliście czytać tylko teksty na moim kanale Złoty Pociąg 2025 - opowiada mężczyzna.

Jest radiesteta

Jest on radiesteta i zajmuje się „poszukiwaniem podziemnych pustek”. - Jest to bardzo trudna sztuka, a ludzi którzy się tym zajmują jest mało, a na dodatek nie mają pojęcia, co robią. Nadeszła pora, żeby przemówić, więcej powiem w wywiadzie dla Joanny Lamparskiej, która pomogła mi i udostępniła pewne kontakty - mówi Michał Motak.

Podkreśla, że jego badania w terenie, choć wiele osób w to nie wierzy, zakończą się sukcesem. Jak mówi, czeka tylko na ostatnie pozwolenie od konserwatora zabytków z Wałbrzycha, które jak pisaliśmy kilkanaście dni temu, jest tylko formalnością. Jak zapewnia Michał Motak, jeśli otrzyma zgodę, jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia przeprowadzi badania georadarowe.

- Ten tunel tam jest, on się nie będzie przesunął ani w prawo ani w lewo, jest wymierzony co do centymetra, a nie tak jak było 10 lat temu (podczas gorączki złota i poszukiwań prowadzonych przez Piotra Kopera - red.), wszystko

Michał Motak zabiega o pozwolenie na rozpoczęcie prac poszukiwawczych

jest dokładnie określone i spina się matematycznie i fizycznie - zaznacza poszukiwacz.

Według niego, złoty pociąg ma być schowany w tunelu w Nadleśnictwie Świdnica, ale na terenie Wałbrzycha.

Podkreśla również, że nie może upublicznić badań, bo wówczas jasne stałoby się, gdzie znajduje się tunel, a Lasy Państwowe tylko warunkowo wyraziły zgodę na poszukiwania i w każdej chwili mogą ją

cofnąć. To dlatego, że na terenie, gdzie ma znajdować się tunel, rosną tzw. satorlasy, które podlegają ochronie.

- Najważniejszy jest cel, a moim celem jest udowodnienie, że tunel z wagonami istnieje. I że wykonano olbrzymią pracę maskującą rękami więźniów, którzy musieli zginąć, tylko III Rzesza mogła to zrobić, te podziemia są okupione krwią i życiem wielu ludzi.

Rzuca wyzwanie

Mężczyzna rzucił też wyzwanie ekipie z Odkrywcy, która nie wierzy w istnienie złotego pociągu. Zablockował także komentarzy jednego z mężczyzn za dyskredytowanie jego pracy. Proponuje pewien... zakład.

- Jeśli nie mam racji ubiorę na siebie dużą kartkę z napisem „debil” i każdy w mieście będzie mógł zrobić sobie ze mną zdjęcie. Ale, jeśli mam rację, to nich będzie odwrotnie...

Jak mówi nam Andrzej Dackowski, którego nazwisko pada na nagraniu, załoga magazynu „Odkrywca” nie

dyskredytuje Pana Michała, a jego badania.

- My po prostu nie wierzymy w istnienie złotego pociągu, uważamy że jest to legenda. Jeśli ktoś uważa inaczej, to niech faktycznie odkopie go i pokaże, że jest. A jeśli chodzi o sam zakład, uważamy że jest niedorzeczny, absurdalny i dyskredytujący samego pomysłodawcę. Nie do przyjęcia - mówi nam redaktor naczelny magazynu Odkrywca.

W przesłanym do nas oświadczeniu pisze m.in. „Z przykrością i zażenowaniem obserwujemy sprowadzanie tematu poszukiwań historycznych do poziomu medialnego spektaklu i osobistych zakładów. Chcemy wyraźnie zaznaczyć, że poszukiwanie artefaktów to nie show i nie pojedynek na upokorzenia. Badacz - czy to archeolog, eksplorator, czy pasjonat - wchodzi w przestrzeń, która jest częścią historii, często chronionej prawnie i naukowo. Oczekuje się od niego nie tylko rzetelności metod, ale także osobistej powagi i szacunku dla innych, również samego siebie”.

Po 40 dniach przerwy wylądowali we Wrocławiu pierwsi pasażerowie

Aneta Kolesińska
Wrocław

Lotnisko w stolicy Dolnego Śląska znów przyjmuje samoloty. Ale to jeszcze nie koniec dużej inwestycji. Jednak dalsze prace nie będą wpływać na bieżącą obsługę lotów.

Jako pierwszy w ostatni czwartek o godz. 20 na lotnisku we Wrocławiu wylądował przekierowany samolot. Maszyna leciała z Alicante do Krakowa, ale z powodu gęstej mgły nie mogła wylądować w stolicy Małopolski.

Na lotnisku nie spodziewano się pierwszych, nieplanowanych samolotów tak szybko, jednak obsługa portu lotniczego była przygotowana.

Bartosz Wiśniewski, rzecznik Portu Lotniczego Wrocław, poinformował nas, że na płycie lądowały także inne samoloty, zarówno te planowane loty techniczne, jak i inne przekierowane maszyny.

Najważniejsze etapy prac modernizacyjnych dotyczyły płyty lotniska. Natomiast w terminalu pojawiła się m.in. zupełnie nowa strefa duty free od Baltony

NOTAM (z ang. Notice to Air Missions), czyli informacja m.in. o tym, że droga startowa na lotnisku jest wyłączona z użytku, obowiązywała we Wrocławiu od 26 października. Powód? Remont - największy w historii portu lotniczego we

Wrocławiu. Najbardziej wymagającym etapem projektu było wpięcie nowo wybudowanej i remontowanej infrastruktury w istniejącą drogę startową. Z tego powodu konieczne było wstrzymanie wszystkich operacji lotniczych do 4 grudnia.

- Inwestycja potrwa jeszcze niecały rok, ale zakończył się już jej kluczowy etap. Wymagał on zamknięcia portu lotniczego na 40 dni - w tym czasie nie odbywały się żadne starty ani lądowania. Dobudowane elementy, takie jak droga

szybkiego zjazdu w strefie operacyjnej, zostały połączony z pasem startowym. Oddano do użytku także inne obiekty, m.in. płytę do odlądowania - mówi Karol Przywara, prezes spółki Port Lotniczy Wrocław S.A.

I dodaje: - Dodatkowo w tym terminie uruchomiono nowy system parkingowy oraz automatyczne bramki do szybkiego przechodzenia kontroli bezpieczeństwa. Cały projekt w części operacyjnej zakończy się w październiku 2026 roku. Prace będą kontynuowane na nowej płycie postojowej oraz przy budowie dodatkowej drogi kołowania - dodaje prezes.

Rozbudowa lotniska będzie nadal trwała, ale największe

prace, wpływające na loty, już się zakończyły. Pasażerowie będą mieli teraz do wyboru więcej kierunków, poprawi się także komfort podróży. Po odprawie pasażerowie powitają m.in. zupełnie nową strefę duty free od Baltony.

Przebudowano również centralny punkt kontroli bezpieczeństwa, w którym mamy teraz łącznie 7 ciągów i 5 nowych bramek do automatycznej kontroli. To zmniejszy kolejki i zwiększy płynność obsługi. Jest też nowy system parkingowy, w którym będzie można płacić mobilnie, także przy kolumnach wyjazdowych. Zmodernizowano także strefę gastronomiczną, zmienił się Check-in bar a zupełnie nowością jest lokal PAUL.

Łączny koszt projektu to 463,5 mln zł brutto, z czego 175 mln zł stanowi dofinansowanie unijne. Inwestycja potrwa do końca 2026 roku, ale dalsze prace nie będą wpływać na bieżącą obsługę lotów.

Najbardziej wymagającym etapem projektu było wpięcie wybudowanej i remontowanej infrastruktury w istniejącą drogę startową

LEGNICA W MINIONY WEEKEND BYŁO MNÓSTWO WYDARZEŃ. WIELE DZIECI DOSTAŁO OD MIKOŁAJA PACZKI, ATRAKCJA

Mikołajki ubarwiły i rozjaśniły miasto.

2000 paczek przekazali dzieciom MotoMikołaje w Legnicy i Chojnowie

GONIŁA ATRAKCJĘ

Idą święta!

5 grudnia oficjalnie odpalono legnicką iluminacją świąteczną (po lewej i poniżej).

Tysiąc paczek rozdało najmłodszym Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Poniżej - mikołajki w Centrum Witelona

BARBÓRKA, GÓRNICZY SKARB Z SZANSĄ NA UNESCO

Barbórka i tradycje górnicze czekają na wpis na listę UNESCO. Ekspertka i koordynatorka wpisu, dr Beata Piecha-van Schagen, podkreśla: To zobowiązanie do zachowania dziedzictwa

Patryk Osadnik

Barbórka i tradycje górnicze mają trafić na listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO. Wniosek w tej sprawie czeka na rozpatrzenie. - W 2049 r. ma zostać zamknięta ostatnia kopalnia na Górnym Śląsku. Ten wpis to dla nas zobowiązanie do zachowania dziedzictwa, które przemija - wskazała historyczka i koordynatorka wpisu dr Beata Piecha-van Schagen.

Koordynatorka wpisu w rozmowie z „Dziennikiem Zachodnim” wskazała, że ma on objąć zarówno Barbórkę, jako najważniejsze górnicze święto, jak i tradycje, m.in. karczmy piwne, legendy, orkiestry, pieśni, pozdrowienia (Szczęść Boże! Glück auf!), tańce (to tradycja austriacka) oraz mundur górniczy.

Nie tylko na Śląsku

- Barbórka niesie ze sobą wartości uniwersalne. Tego dnia górnicy świętują, że w zdrowiu i szczęściu przeżyli kolejny rok. Są razem. To coś, z czego powinniśmy czerpać. To esencja dla nas, mieszkańców regionów górniczych, żeby być razem i czerpać z tego radość - powiedziała dr Beata Piecha-van Schagen.

Wniosek o wpis dotyczy tradycji górnictwa węgla kamiennego na Górnym i Dolnym Śląsku, górnictwa kruszców w Tarnowskich Górach, górnictwa soli w Bochni i Wieliczce oraz górnictwa w Austrii i Luksemburgu.

Historyczka wyjaśniła, że kluczowym elementem wniosku jest program ochrony i podtrzymania żywotności dziedzictwa.

- Lista jest tworzona na podstawie Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Ochrony! To nie tylko wpis, którym można się pochwalić. To nie tylko magnes na turystów. To ma nas - osoby zajmujące się dziedzictwem, depozytariuszy dziedzictwa, instytucje kultury, samorządowców itd. - wzmocnić w działaniach na rzecz ochrony dziedzictwa, które jest bardzo kuche - podkreśliła dr Beata Piecha-van Schagen.

Barbórka 2025 na katowickim Nikiszowcu. To tradycja, że 4 grudnia o poranku orkiestry górnicze budzą o świcie mieszkańców górniczych osiedli. Na Nikiszu orkiestra KWK Wieczorek gra od 114 lat, nawet teraz, gdy nie ma już kopalni

W jej ocenie należy pilnie wesprzeć górników i ich otoczenie w działaniach na rzecz zachowania tradycji górniczych, ponieważ będzie to coraz trudniejsze wraz z zamykaniem kolejnych kopalni.

Decyzja w sprawie wpisu na listę niematerialnego dziedzictwa UNESCO może zapaść w 2026 r.

Orkiestry budzą mieszkańców górniczych osiedli

Obchody Barbórki rozpoczynają się o poranku. Orkiestry zakładowe budzą mieszkańców górniczych osiedli. To tradycja, która przyciąga tłumy turystów na Nikiszowiec - najpopularniejsze zabytkowe osiedle górnicze w Katowicach. Orkiestra gra tam od 114 lat.

- Tradycje kulturowe orkiestr górniczych, podobnie jak Barbórka na Górnym Śląsku, są wpisane na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Barbórkowe pobudki to tradycja z okresu PRL-u, która dobrze wpisana się w lokalną kulturę i tożsamość - powiedziała dr Beata Piecha-van Schagen.

Zaznaczyła, że dawne orkiestry zakładowe działają obecnie w większości jako niepubliczne stowarzyszenia. Jest ich 27. - Wszystkie wymagają szczególnej ochrony i wsparcia - podkreśliła.

Elementem Barbórki są msze święte w kościołach katolickich i nabożeństwa w kościołach ewangelickich.

- Co po mszach i nabożeństwach? Uroczystości w kopalniach - akademie, podczas których wręczane są nagrody górnikom, słynne zegarki wręcane jubilatom z okazji 25-lecia pracy w górnictwie. To z kolei tradycja sięgająca drugiej połowy XIX w. Niestety ta część obchodów po zamknięciu kopalń bezpowrotnie zniknie - zaalarmowała dr Beata Piecha-van Schagen.

Poza tym Barbórka jest obchodzona w domach. Górnicy spotykają się z rodzinami i przyjaciółmi. Świętują. Często świętują nawet ci, którzy nie mają już w rodzinie górników, ale utrzymują rodzinne tradycje.

Nierozdzielnie z Barbórką związane są karczmy piwne - biesiadne spotkania górników

- zawsze przy piwie, zazwyczaj przy golonce - w okresie barbórkowym. Mają one również charakter obrzędowy. Podczas karczmy m.in. symbolicznie przyjmowani do stanu górniczego są młodzi górnicy.

Św. Barbara zapewnia dobrą śmierć i życie wieczne

Św. Barbara to patronka trudnej pracy i dobrej śmierci, dlatego na sztandary wzięli ją m.in. górnicy. Obchodzona 4 grudnia Barbórka - w dniu wspomnienia św. Barbary w Kościele katolickim - to najważniejsze górnicze święto.

Według legendy hagiograficznej św. Barbara, która nie chciała wyrzec się wiary chrześcijańskiej, została uwięziona przez swojego ojca w wieży. Kazała wybić tam trzecie okno dla uczczenia Trójcy Świętej. Była torturowana, a zginęła przez ścięcie głowy.

- Zstąpił do niej anioł, który udzielił jej wiatyku, czyli komunii świętej na wypadek zagrożenia życia. Dlatego górnicy zwracają się do św. Barbary, aby ona w takiej sytuacji miała ich w swojej opiece, udzieliła

im wiatyku i zapewniła dobrą śmierć oraz życie wieczne - wyjaśniła dr Beata Piecha-van Schagen.

Św. Barbara w Kościele katolickim zaczęła być szczególnie eksponowana w okresie reformacji (XVI w.). Na Górnym Śląsku w XVIII w. popularność zyskały Bractwa Dobrej Śmierci. Pierwsze w Tarnowskich Górach, do którego zapisywali się również gwardie, oraz w Rudach Raciborskich przy opactwie cysterskim.

- Sięgając po modlitewniki górnicze, które były wydawane w dużych nakładach, to wyraźnie widać, że jest w nich dużo modlitw i pieśni zaczerpniętych z modlitewników Bractw Dobrej Śmierci. Kult św. Barbary jako patronki dobrej śmierci, szafarki wiatyku, jest z tym nierozdzielnie związany - wskazała dr Beata Piecha-van Schagen.

Górnicy zaczęli strajkować i pytać: „A kaj Barbórka?!”

Do początku XX w. górnicy obowiązkowo modlili się

przed pracą. Spotykali się przed ołtarzami, najczęściej w cechowniach.

Znajdowały się tam figury lub obrazy św. Barbary, nierzadko wykonywane przez znanych artystów, takich jak Ferdinand Winter i Max Wislicenus.

- Właściciel musiał mieć w tym swój interes, żeby wydać sporą sumę pieniędzy na figurę lub obraz, które górnicy oglądali przez 15-20 minut dziennie. Po modlitwie bywały one zamykane. Jaki to był interes? Taka wspólna modlitwa miała ogromne znaczenie w tworzeniu wspólnoty. Wspólnota górnicza zawiązała się wokół św. Barbary - podkreśliła dr Beata Piecha-van Schagen.

Zobowiązanej modlitwy zrezygnowano wraz ze skróceniem czasu pracy - z 12 do 10 i 10 do 8 godzin. Zawrota św. Barbary i zmiany geopolityczne raz po raz zmieniały podejście do św. Barbary w górnictwie w XX w. Na początku okresu PRL-u z kopalń zaczęto usuwać obiekty sakralne.

- Po 1948 r. w zakładach dokonano czystek. Liczono na to, że te tradycje religijne znikną. Przyszli górnicy i zaczęli szukać tych figur i obrazów. Nie mogli znaleźć, to szli do księdza, kupowali nowe, ustawiali je na własną rękę. Odtwarzali te ołtarze. Komunione je usuwali, aż przyszedł rok 80. Górnicy zaczęli strajkować i pytać: „A kaj Barbórka?!”. To niesamowity fenomen - oceniła dr Beata Piecha-van Schagen.

Wskazała, że z czasem górnicy na co dzień przestali modlić się pod wizerunkiem swojej patronki.

- Biorąc pod uwagę zmiany cywilizacyjne, zmiany związane z eksponowaniem swojej religijności, uważam że spojrzenie, skinienie głową podczas przechodzenia obok figury lub obrazu św. Barbary, to gest równoważny z dawną modlitwą. Okazanie pokory i prośba o opiekę - mówi dr Beata Piecha-van Schagen.

Poza tym obecnie św. Barbarę można dostrzec w popularnych wśród górników tatużach oraz ubraniach.

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE PANORAMA

Program telewizyjny

THRILLER PIĄTEK TVP KULTURA 20:05

Nitram

Twórca głośnych filmów „Snowtown”, „Prawdziwa historia gangu Kelly'ego” i „Makbet”, Justin Kurzel, udowadnia, że rodzinne problemy, emocjonalne deficyty czy dorastanie w samotności to prawdziwie wybuchowa mieszanka. Bohaterem filmu jest Martin Bryant, który w kwietniu 1996 roku zastrzelił 35 turystów odpoczywających w wakacyjnym ośrodku na Tasmanii. Reżysera interesuje, jaki splot wydarzeń doprowadził bohatera do masowej zbrodni. Przypatruje się życiu Bryanta z dystansem, ale jednocześnie bierze pod lupę każdy szczegół, który pozwala nam dostrzec zapowiedź tragedii. Z chirurgiczną precyzją analizuje jego relacje z innymi ludźmi oraz to, jak wpływały one na jego psychikę. To historia o samotności, alie-

nacji i braku zrozumienia, która wstrząsa do głębi. „Nitram” to nie tylko thriller psychologiczny, ale również głęboka refleksja nad współczesnym społeczeństwem. Film prowokuje do dyskusji na temat odpowiedzialności za czyny jednostki, roli rodziny i instytucji oraz niebezpieczeństw związanych z przemocą.

KOMEDIA SOBOTA TVP 120:25

Chrzcziny

Osadzona w realiach PRL-u opowieść o burzliwym spotkaniu rodzinnym, które nieoczekiwanie dodatkowo komplikuje wprowadzenie stanu wojennego. Grudzień 1981 roku. Marianna (Katarzyna Figura), gorliwa katoliczka, organizuje chrzcziny swojego najmłodszego wnuka. Chce wykorzystać uroczystość do pojednania skłóconych od lat dzieci. Plany Marianny zostają jednak zakłócone przez wprowadzenie przez Jaruzelskiego stanu wojennego. Zdeteminowana, by doprowadzić do rodzinnego pojednania, postanawia ukryć przed dziećmi prawdę o sytuacji w kraju. Film skupia się na relacjach między rodzeństwem. Tadeusz, praworządny katolik, jest w konflikcie z bratem Wojtkiem (Tomasz Schuchardt), komunistą. Między nimi jest najmłodszy brat Tolo (Maciej

Musiałowski), miłośnik imprez, alkoholu i zachodniej muzyki. Do rodzinnego spotkania swoje problemy wnoszą też siostry: Irka (Marta Chyczewska) z nieakceptowanym przez matkę starszym partnerem, Teresa (Agata Bykowska) jako „matka-Polka” oraz Hanka (Marianna Gierszewska), skrywająca informację o ojcu swojego dziecka.

DRAMAT OBYCZAJOWY SOBOTA TVP KULTURA 20:00

Żona

Joe Castleman właśnie dowiaduje się, że został laureatem Nagrody Nobla w dziedzinie literatury. Dla amerykańskiego pisarza to nie tylko wielkie wyróżnienie, ale i podsumowanie jego trwającej od lat 50. błyskotliwej kariery. W drodze do Sztokholmu towarzyszy mu żona Joan – jego towarzyska, opiekunka i redaktorka od blisko 40 lat. Zawsze elegancka, błyskotliwa, wspierająca. Do Europy jedzie również syn Castlemanów, David oraz pracujący nad biografią noblisty dziennikarz Nathaniel Bone. Sukces Joego wywołuje też nieoczekiwane pytania, np. o prawdziwą rolę pani Castleman w powieściopiskarskiej karierze męża. Film Björna Runge jest adaptacją powieści amerykańskiej autorki Meg Wolitzer. To opowieść o stojącej za sukcesem męża kobiecie, która niespodziewanie odzyskuje

własny głos. Twórcy filmu prowadzą narrację dwutorowo, plan współczesny uzupełniając retrospektywami ukazującymi początki związku Castlemanów. Złożoną postać tytułowej bohaterki wspaniale ukazała Glenn Close, wyróżniona za

swoją kreację m.in. Złotym Globem oraz nominacją do Oscara i BAFTA. Jako Joego zobaczymy wybitnego brytyjskiego aktora Jonathana Pryce'a. Partnerują im Christian Slater, Max Irons, Karin Franz Körlof i Elizabeth McGovern.

WTOREK 9 Grudnia

TVP 1

DVBT

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Kościół z bliska
8.00 Serwis Info
8.20 Zaraz wracam (50)
9.00 Ranczo (29)
10.00 Komisarz Alex (45)
11.00 Ojciec Mateusz (17)
12.00 Serwis Info
12.10 Agrobiznes, Agropogoda
12.40 Magazyn rolniczy
13.00 Niesamowite wyspy Australii: Wyspa Lady Elliot
14.00 Wichrowe wzgórce (314)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (770) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Telexpress
17.30 Jak to melodia?
18.10 Klan (4613)
18.45 Akacyjowa 38 (764) – serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (51) Wiadomość o Udalskim szybko roznosi się po Polskim Polu, docierając do Sałacińskiego, który głęboko przeżywa śmierć byłego skarbnika. Archeolodzy kończą wielomiesięczne wykopaliska i przygotowują wystawę.
21.10 November Man – thriller *** USA/W. Bryt. 2014 Reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey
23.05 Zmowa pierwszych żon *** – komedia USA 1996 Reż. Hugh Wilson, wyk. Goldie Hawn, Diane Keaton, Bette Midler
0.50 Wykrywacz kłamstw

TVP 2

DVBT

5.40 M jak miłość (1651)
6.25 Joannici – reportaż
6.55 Barwy szczęścia (3272)
7.30 Pytanie na śniadanie – magazyn
11.50 Rosół polski – magazyn
12.30 Koło fortuny – teleturniej
13.15 Miłość i nadzieja (349) – serial obyczaj. Turcja 2022
14.05 Va banque – teleturniej Polska 2025
14.35 Na sygnale (800) – serial obyczaj. Polska 2025
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (288) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (350)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3272, 3273) – serial Polska
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1896) – serial Polska
21.55 Na sygnale (802) – serial obyczaj. Polska
22.25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23.30 Człowiek z magicznym pudełkiem *** – film sf Włochy/Polska 2017 Reż. Bodo Kox, wyk. Piotr Polak, Olga Bołądź, Sebastian Stankiewicz Warszawa, rok 2030. Dotknięty zanikiem pamięci Adam rozpoczyna pracę w potężnej korporacji. Poznaje w niej atrakcyjną Gorię. Gdy romans nabiera rumieńców, chłopak znajduje stare radio, które umożliwia teleportację...
1.25 Jestem Bogiem **** – thriller USA 2011

Polsat

DVBT

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy
6.00 Nowy dzień – magazyn
8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny
9.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2021
11.35 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
14.40 Dlaczego ja? (1402) – serial fabularno-dokumentalny Polska
15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (882)
17.00 Gliniarze (1043)
18.00 Pierwsza miłość (4111) – serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
20.00 Samarytanin *** – film sf USA 2022 Reż. Julius Avery, wyk. Sylvester Stallone, Javon 'Wanna' Walton, Pilou Asbæk Pewien bohater strzegł bezpieczeństwa w mieście, jednak zniknął ponad 20 lat temu w wyniku tragicznego wydarzenia. Nastoletni Sam postanawia odkryć, czy mityczna postać wciąż żyje i czy może zapobiec kolejnej tragedii w okolicy.
22.10 Granice wytrzymałości *** – thriller USA/Niemcy 2000 Reż. Martin Campbell, wyk. Chris O'Donnell, Scott Glenn, Robin Tunney
0.55 Battleship: Bitwa o Ziemię *** – film przygodowy USA/Japonia 2012
3.40 Ewa gotuje

TVN

DVBT

5.10 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje – reality show Polska 2023 **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cuda wianki”, Kraków **13.55** The Floor – teleturniej Polska 2025
14.35 Ukryta prawda (1537, 1538) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023
16.50 Szpital św. Anny (21) Kaśka, która uległa wypadkowi, trafia do szpitala. Zosia zajmuje się męczącą, który pracuje jako klaun i od pewnego czasu miewa omdlenia. Ojciec Żyty nie zgadza się na operację.
17.55 Detektywi (186)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4129) – serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Wojna światów *** – film sf USA 2005 Reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Dakota Fanning, Miranda Otto Ray nie najlepiej sprawdza się jako ojciec Robbiego i Rachel. Kiedy dochodzi do nieoczekiwanych wydarzeń – Ziemia staje się celem ataku obcej cywilizacji – Ray, chcąc ocalić dzieci, podejmuje niebezpieczną wyprawę.
0.00 Superwizjer
0.40 Gliniarz z Beverly Hills **** – komedia sensac. USA 1984
2.55 Kuba Wojewódzki
3.50 Nastolatki rządzą... kasą

TVN 7

DVBT

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (73) **15.55** Śąd rodzinny **16.55** Tajemnice miłości **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** **** Przemysł – dramat USA/Kan. 2018, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Bradley Cooper, Laurence Fishburne **22.35** **** To – horror USA/Kan. 2017, reż. Andy Muschietti, wyk. Bill Skarsgård, Jaeden Martell, Sophia Lillis **1.15** **** Interkosmos – film sf USA 1987 **3.25** SOS. Ekipy w akcji

TVP Kultura

DVBT

9.00 Noce i dnie (6) **10.05** *** Pestka – melod. Polska 1995 **11.50** Isaac Asimov. List do przyszłości **13.00** Historia mistrza: Jeff Beck. Wiecznie w trasie **14.40** Hala odlotów **15.45** **** C.K. Dezerterzy (1) – kom. Polska/Węgry 1986 **17.20** Noce i dnie (7) **18.25** Łódź Kultury **19.05** Filmoteka Małopolska: Ania. Rzecz o Annie Dymnej **20.00** Teatr TV: Mąż i żona – spektakl Polska 1997 **21.15** **** Kobiety i XX wiek – komedia USA 2016 **23.25** W poszukiwaniu dobrego filmu

TVP Sport

DVBT

8.00 Magazyn Betlic 1. Ligi **9.20** Piłka nożna: Śląsk Wrocław – Stal Rzeszów **11.25** Magazyn Betlic 1. Ligi **12.00** Magazyn skrótów LM UEFA **14.00** Jeździectwo: Perlage CAVALIADA Tour – Poznań: Konkurs skoków przez przeszkody – Grand Prix **15.45** Piłka nożna: Raków Częstochowa – GKS Katowice **17.50** Gol **19.15** Skoki narciarskie: PŚ w Wisle **21.05** Retro TVP Sport **23.00** Sportowy wieczór **23.40** Podsum. STS Pucharu Polski **1.25** Boks: Jaime Munguia – Bruno Surace

TV 4

DVBT

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (220, 221) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej **18.00** Policjantki i policjanci (1311, 1312) **20.00** Uroczysko (125, 126) **21.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (941) **22.00** Sprawiedliwi. Trójmiasto (58) – serial krym. Polska **23.00** **** Dom zły – thriller Polska 2009, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik **1.20** Love Island. Wyspa miłości

TV Trwam

DVBT

12.20 Ku pokrzepieniu powstańców serc. Historia Obrządku Matka Boska AK **13.00** Jeden Kościół, wielu świętych **13.30** Msza św. **14.30** Z Zaczyna na Syberię **15.00** Jestem mamą **16.40** Dworowie z Bożej apteki **17.00** Wierzę w Boga **17.30** Burza w okręgu krakowskim **18.15** Rozmowy niedokonczone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Recital fortepianowy Rafała Blechacza

TV Puls

DVBT

6.00 Nash Bridges (28, 29) **8.00** Kobra – oddział specjalny (4) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (12) **10.00** Zbuntowany anioł (207, 208) **11.55** Wspaniałe stulecie (46, 47) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (373, 374) **15.50** Ranczo (9, 10) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (899, 900) – serial obyczaj. Polska **20.00** **** Bóg zemsty – film sens. USA 2011 **22.10** *** Czas rozliczenia – film akcji USA/Kan. 2019 **0.10** **** Batalion Donbas – dramat Ukr. 2019

ŚRODA 10 Grudnia

TVP1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (51)
9.00 Ranczo (30) **10.00** Komisarz Alex (46) **11.00** Ojciec Mateusz (18) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.35** Rok w ogrodzie extra **13.00** Niesamowite wyspy Australii: Wyspa Kangura **14.00** Wichrowe wzgórza (315)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (771) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4614)
18.45 Akacyjowa 38 (765) – serial obyczaj. Hiszpania

19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Zaraz wracam (52) Zdesperowany szantażem Sałaciński bezskutecznie szuka pomocy u Wiktorii i próbuje zdobyć pieniądze dla szantażysty. Tymczasem problemy Anny z byłym mężem zaczynają wpływać na Marię.

20.55 (L) Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: 6. kolejka fazy ligowej: Real Madryt – Manchester City

23.05 Mechanik: Czas zemsty – film sensacyjny Niemcy/USA 2005
Reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Ben Cross, Ivan Petrushinov

0.45 Wykrywacz kłamstw
1.10 November Man – thriller
*** USA/W. Bryt. 2014

TVP2

5.35 M jak miłość (1652) **6.25** Pożyteczni.pl – magazyn **6.50** Barwy szczęścia (3273) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.50** Gwiazdorska kuchnia Ani – magazyn **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (350) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (801) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (289) – telenowela
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (351)

Bahar zgadza się na rozwód. Gokhan żąda, by Melis po porodzie oddała mu córkę. Ege opowiada Zeynep, jak przekazał potrzebującym organy zmarłej Melodi. Feraye zapewnia Siłę, że rozwód odbędzie się bez problemów.

18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3273)
19.55 Przepis dnia – magazyn
20.00 Barwy szczęścia (3274) – serial Polska
20.40 Przepis dnia – magazyn
20.55 Na dobre i na złe (973) – serial Polska

21.55 Na sygnale (803, 804)
22.55 Peaky Blinders (21) Linda usiłuje odwrócić uwagę Arthura, który później wpada w zasadzkę. Ktoś wie, kim Tommy był przed wojną. Polly spotyka mężczyznę ze swojej przeszłości.

0.10 Rodziny się nie wybiera
*** – komedia Francja 2018

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2021 **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **14.40** Dlaczego ja? (1403) – serial fabularno-dokumentalny Polska

15.50 Wydarzenia
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (883)
17.00 Gliniarze (1044)
18.00 Pierwsza miłość (4112) – serial Polska

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
20.00 Prawdziwe kłamstwa
*** – komedia sensacyjna USA 1994

Reż. James Cameron, wyk. Arnold Schwarzenegger, Jamie Lee Curtis, Tom Arnold
Tajny agent Tasker zajmuje się zwalczaniem terroryzmu nuklearnego. Zaniemówiona żona flirtuje ze sprzedawcą samochodów podającym się za agenta. Tasker, odkrywając romans, podstępem ściga Helen do hotelu. Spotkanie przerywają terroryści, którzy porywają małżonków...

23.00 Cały ten seks – komediodramat
*** mat Polska 2023
Reż. Tomasz Mandes, wyk. Magdalena Lamparska, Michał Czernecki, Natalia Sierżputowska

1.15 Złodziej tożsamości
*** – komedia USA 2013

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje – reality show Polska 2023 **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: „Biała karczma”, Grudziądź – reality show **13.55** The Floor – teleturniej Polska 2025 **14.35** Ukryta prawda (1539, 1540) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023

16.50 Szpital św. Anny (22) Ekipa ratownicza otrzymuje wezwanie do unieruchomionej pod samochodem kobiety. Kaja i Wojtek pomagają mężczyźnie, który na ulicy ślania się z bólu.

17.55 Detektywi (187)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4130) – serial Polska

20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Gliniarz z Beverly Hills II
*** – komedia sensacyjna USA 1987
Reż. Tony Scott, wyk. Eddie Murphy, Judge Reinhold, Jürgen Prochnow

Kontynuacja przeboju, który wywindował Eddiego Murphy'ego na szczyt. Ponownie jako gliniarz z Detroit zjawia się w Beverly Hills, prowadząc śledztwo...

23.45 Mafia Mamma – komedia
*** sens. W. Bryt./Włochy 2023
Reż. Catherine Hardwicke, wyk. Toni Collette, Monica Bellucci, Sophia Nomvete

1.55 Green Lantern
*** – film sf USA 2011

TVN7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (74) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Tajemnice miłości **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** *** Zielona granica – dramat Polska/Fr./Czechy/Belg. 2023, reż. Agnieszka Holland, wyk. Jalal Altawil **23.15** *** Showtime – komedia sens. USA/Australia 2002, reż. Tom Dey, wyk. Robert De Niro **1.15** *** Z ust do ust – komedia USA/Niemcy/Australia 2005, reż. Rob Reiner, wyk. Jennifer Aniston **3.00** Żyjąc z potworem **3.50** Usterka

TVP Kultura

9.00 Noce i dnie (7) **10.05** *** C.K. Dezerterzy (1) – kom. Pol./Węgry 1986
11.45 *** Szyfrowe prace – film Polska 2000 **13.35** Krąg Kantora **14.50** Tygodnik kulturalny **15.45** *** C.K. Dezerterzy (2) – kom. Pol./Węgry 1985 **17.05** Noce i dnie (8) **18.10** Którędy po sztukę **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Reżyserzy **19.45** Cykl adwentowy **20.00** *** Figurant – film Pol. 2023, reż. Robert Gliński **22.10** Na wodach północy (2) **23.20** Hala odlotów **0.20** 100. rocznica urodzin Franka Sinatra

TVP Sport

8.10 Pływanie na krótkim basenie: ME w Lublinie: Podsum. **9.35** Mundial 2026: Legendy miejskie **10.10** Podsum. STS Pucharu Polski: 1/8 finału **12.00** Losowanie STS Pucharu Polski **12.45** Białost. PŚ kobiet w Östersundzie **17.15** Pełnosprawni **17.45** Futsal: MŚ kobiet na Filipinach: Finał **19.45** Studio **20.50** (L) Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: 6. kolejka fazy ligowej: Real Madryt – Manchester City **23.20** Magazyn skrótów LM UEFA **1.20** Boks: Christian Mbilli – Maciej Sulęcki

TV4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (222, 223) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **18.00** Policjantki i policjanci (1312, 1313) – serial obyczaj. Polska **20.00** Uroczysko (127, 128) – serial krym. Polska **21.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (942) – serial krym. Polska **22.00** Sprawiedliwi. Trójmiasto (59) – serial krym. Polska **23.00** *** Kontakt – film sf USA 1997 **2.10** Love Island. Wyspa miłości

TV Tram

10.00 Audycja Generalna Ojca Świętego **11.10** Mateczniki polskości **11.25** Jestem mamą **12.20** Nabejga – kawałek Polski w Ugandzie **13.00** Cioteczka **13.30** Msza święta **14.30** Ulmowie. Świadekto sprawiedliwych **15.00** Kraina Sanu **16.10** Na zdrowie **16.30** Użyj mi pogody ducha **17.00** Po stronie prawdy **18.15** Rozmowy niedokończone **19.00** Msza św. w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Przetrawiśmy

TV Puls

6.00 Nash Bridges (29, 30) **8.00** Kobra – oddział specjalny (5) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (13) **10.00** Zbuntowany anioł (209, 210) **11.55** Wspaniałe stulecie (47, 48) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (375, 376) **15.50** Ranczo (10, 11) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (900, 901) **20.00** *** Rytuał śmierci – thriller USA 2023 **21.35** *** Człowiek pies – film Fr./USA/W. Bryt./Hongk. 2005 **23.45** *** Zobowiązanie – thriller W. Bryt. 2012 **1.20** Lombard. Życie pod zastaw

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

CZWARTEK 11 Grudnia

TVP1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Pełnia wiary **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (52) **9.00** Ranczo (31) **10.00** Komisarz Alex (47) **11.00** Ojciec Mateusz (19) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** To się oplaca **13.00** Niesamowite wyspy Australii: Wyspa Bożego Narodzenia **14.00** Wichrowe wzgórza (316)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (772) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4615)
18.45 Akacyjowa 38 (766) – serial obyczaj. Hiszpania

19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (53) – serial obyczaj. Polska
21.10 Ojciec Mateusz (439) Książd Mateusz zbiera na remont dachu. Recydywista, widząc pełną tacę, postanawia ją ukrącić. Jego plan wymyka się spod kontroli, a Mateusz i Natalia znajdują się w niebezpieczeństwie.

22.10 Sprawa dla reportera
23.10 Wojenny stan – film dokumentalny Polska 2024 Filmowa opowieść o stanie wojennym obejmuje okres tzw. kamawaku Solidarności, m.in. próby rejestracji wiejskiej Solidarności, strajki głodowe, strajki rolników, studentów.

0.15 Wykrywacz kłamstw

TVP2

5.30 M jak miłość (1653) **6.20** Operacja zdrowie – magazyn **6.55** Barwy szczęścia (3274) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.50** Podróż po jeden uśmiech **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (351) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej Polska 2025 **14.35** Na sygnale (802) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (290) – telenowela
15.50 Przepis dnia – magazyn
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (352)

Bahar waha się, czy podpisać dokument rozwodowy. Cavidan widzi Siłę w domu Bulenta i ostrzega Bahar. Gokhan żąda, by Melis oddała mu córkę lub rozstała się z Egem. Bahar chce podsłuchać rozmowę Kuzeya.

18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3274) – serial Polska
19.55 Przepis dnia – magazyn
20.05 Barwy szczęścia (3275) – serial Polska

20.45 Ku'damm 63 (3) – serial Niemcy
21.45 Morderstwa w Granville
*** – film krym. Francja 2021
Reż. Christophe Douchand, wyk. Florence Pernel, Raphaël Lenglet, Arielle Séménoff

23.35 Złe psy – film kryminalny
*** USA/Hiszpania 2018
Reż. Robert Moresco, wyk. Karl Urban, Andy Garcia
1.20 Lepsza połowa (17)

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny **9.30** Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2021 **11.30** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **14.40** Dlaczego ja? (1404) – serial fabularno-dokumentalny Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (884)
17.00 Gliniarze (1045)

Podczas kontroli policyjnej dochodzi do pościgu za podejrzanym autem i strzelaniny, w której ginie jego kierowca. Policja odnajduje w ściganym pojeździe odcięte kobiece ucho.

18.00 Pierwsza miłość (4113) – serial Polska

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
20.00 Tylko nie ty – komedia rom.
*** USA/Austr. 2023
Reż. Will Gluck, wyk. Sydney Sweeney, Glen Powell, Alexandra Shipp

22.10 Sztuka zrywania – komedia romantyczna USA 2006
Reż. Peyton Reed, wyk. Vince Vaughn, Jennifer Aniston, Joey Lauren Adams
Gary i Brooke postanawiają się rozstać. Problem w tym, że żadne z nich nie ma zamiaru wyprzeżyć się ze wspólnego mieszkania...

0.40 Prawdziwe kłamstwa
*** – komedia USA 1994

TVN

5.15 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje – reality show Polska 2023 **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Sielsko Anielsko”, Sieradz **13.55** The Floor – teleturniej Polska 2025 **14.35** Ukryta prawda (1541, 1542) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023

16.50 Szpital św. Anny (23) Zosia i Filip pomagają Sandrze w opiece nad córeczką. Filipowi nie podoba się to, że praktycznie to oni zajmują się dzieckiem. Na SOR trafia kobieta, która utraciła pamięć krótkotrwałą.

17.55 Detektywi (188)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4131) – serial Polska

20.55 The Floor – teleturniej
22.10 Kuchenne rewolucje
Magda Gessler jedzie do Świdnicy, gdzie Kuba prowadzi restaurację Baszta. Mimo że właściciel ma doświadczenie w pracy jako barman, biznes nie przynosi mu spodziewanych dochodów.

23.20 Mamuśki mają wychodne
*** – komedia USA 2017
Reż. Alethea Jones, wyk. Toni Collette, Katie Aselton, Rob Huebel

1.00 Batman: Początek
*** – film przygodowy USA/W. Bryt. 2005
3.35 Szpital św. Anny (66)

TVN7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (75) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Tajemnice miłości **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** *** Starski i Hutch – film sens. USA 2004, reż. Todd Phillips, wyk. Ben Stiller **22.15** *** Wyścig o złoto – dramat Norwegia 2022, reż. Halvard Braein, wyk. Jon Øigarden **0.45** *** Wojownicze żółwie ninja – komedia sens. USA 2014, reż. Jonathan Liebesman, wyk. Megan Fox **2.45** Żyjąc z potworem **3.35** Usterka

TVP Kultura

8.15 Porozmawiajmy szczerze **9.00** Noce i dnie (8) **10.05** *** C.K. Dezerterzy (2) – kom. Pol./Węgry 1985 **11.25** *** Za ścianą – dr. Polska 1971 **12.35** Reżyserzy **13.35** Kolekcja **13.50** Studio Kultura – niedziela z... **14.45** *** Bodo – musical Pol. 2017 **16.45** Noce i dnie (9) **17.55** Dzień z życia artysty **18.30** Wstęp wolny **18.50** Anna Karina, ikona Nowej Fall **20.00** Hala odlotów **21.05** *** Borsalino i spółka – dr. Fr./Wł./Niemcy 1974 **23.00** Łódź Kultury **23.35** *** Figurant – film hist. Polska 2023

TVP Sport

8.00 Magazyn skrótów LM UEFA **10.00** Jeździectwo: Perlage CAVALIADA Tour: Konkurs skoków przez przeszkody – GP **11.45** Białost. PŚ w Wiśle: Podsum. **16.15** Zawody siłaczy: LM Strongman: Holandia **17.15** Piłka nożna: LM UEFA: Real Madryt – Manchester City **19.20** Magazyn skrótów LM UEFA **21.15** Sportowy wieczór **22.00** Ring TVP **23.00** Boks: Gala 35 w Ostrzeszowie – podsum. walki wieczoru **1.25** Boks: D. Berinczyk – K. Davis

TV4

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (224, 225) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **18.00** Policjantki i policjanci (1313, 1314) **20.00** Uroczysko (129, 130) **21.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (943) **22.00** Sprawiedliwi. Trójmiasto (60) – serial krym. Polska **23.00** *** Nagi instynkt – thriller USA/W. Bryt./Fr. 1992 **1.40** Love Island. Wyspa miłości

TV Tram

10.55 Powołanie w powołaniu **11.35** Przyroda i ludzie **12.20** Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy **13.05** Mateczniki polskości **13.30** Msza święta **14.35** Tam ktoś jest! **15.00** Po stronie prawdy **16.10** Z wędką nad wodę... **16.35** Sól Ziemi **17.30** Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Głos serca (86) **23.00** Dar wiary

TV Puls

6.00 Nash Bridges (30, 31) **8.00** Kobra – oddział specjalny (6) **9.00** Unforgettable: Zapisane w pamięci (1) **10.00** Zbuntowany anioł (211, 212) **11.55** Wspaniałe stulecie (48, 49) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (377, 378) **15.50** Ranczo (11, 12) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (901, 902) – serial obyczaj. Polska **20.00** *** Pan i pani Killer – komedia sens. USA 2010 **22.00** *** Jak upolować faceta? – komedia rom. USA 2012 **23.45** *** Jeszcze raz – komedia rom. Polska 2008

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PIĄTEK 12 Grudnia

TVP1

DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.20** Okrasa łamie przepisy
9.00 Ranczo (32) **10.00** Komisarz Alex (48) **11.00** Ojciec Mateusz (20)
12.00 Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.40** Magazyn rolniczy
13.00 Niesamowite wyspy Australii
14.00 Wichrowe wzgórze (317) – serial obyczaj. Turcja 2024

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (773)
 Nanie udaje się trafić na trop człowieka, który zlecił morderstwo Fuata i zorganizował zasadzkę na Yamana. Dzieli się swoim odkryciem z Nedimem. W odpowiedzi Nedim oświadcza, że schwytał już tego mężczyznę i wzywa do siebie Nane.

17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia?
18.10 Klan (4616)
 – telenowela Polska
18.45 Akacyjowa 38 (767)
 – serial obyczaj. Hiszpania
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Zaraz wracam (54)
 – serial obyczaj. Polska

21.10 Komisarz Alex (305)
 – serial krym. Polska
22.10 80 milionów
 *** – film Polska 2011
 Reż. Waldemar Krzystek, wyk. Wojciech Solarz, Krzysztof Czeczot, Maciej Makowski
0.05 Czarna śmierć (5)
1.00 Wykrywacz kłamstw

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

TVP 2

DVB-T

5.25 M jak miłość (1654) **6.20** Anna Dymna – spotkajmy się **6.55** Barwy szczęścia (3275) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.50** Tańcząca ze światem – serial dok. **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Miłość i nadzieja (351) – serial obyczaj. Turcja **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (803) – serial obyczaj. Polska

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (290) – telenowela
15.50 Przepis dnia – magazyn
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (352)
 Bahar waha się, czy podpisać dokument rozwodowy. Cavidan widzi Siłę w domu Bulenta i ostrzega Bahar. Gokhan żąda, by Melis oddała mu córkę lub została się z Egem. Bahar chce podsłuchać rozmowę Kuzeya.

18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3275) – serial Polska
19.55 Przepis dnia – magazyn
20.05 Barwy szczęścia (3276) – serial Polska
20.45 Postaw na milion – teleturniej
21.50 Tak to leciało! – teleturniej
22.45 Zabójczy widok – film sensacyjny W. Bryt./Islandia/USA 1985
 Reż. John Glen, wyk. Roger Moore, Christopher Walken, Tanya Roberts

1.10 Złe psy – film kryminalny *** USA/Hiszpania 2018
2.55 Akacyjowa 38 (283, 284)

Polsat

DVB-T

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.30** Gliniarze: Dusić grosz/Hostel – serial fabularno-dokumentalny Polska, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz **14.40** Dlaczego ja? (1405) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (885)
17.00 Gliniarze (1046)
 Policja odnajduje ciało gangstera i uznaje za mityw zemstę jego wrogów z półświatka. Trop prowadzi do zamkniętego szpitala psychiatrycznego. Na komendzie pojawia się Zosia, która coraz bardziej interesuje się kryminalistyką.

18.00 Pierwsza miłość (4114) – serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
20.00 Gierek
 *** – film biograf. Polska 2021
 Reż. Michał Węgrzyn, Heatcliff Janusz Iwanowski, wyk. Michał Koterski, Sebastian Stankiewicz, Antoni Pawlicki
23.15 Głębia strachu
 *** – horror USA 2020
 Reż. William Eubank, wyk. Kristen Stewart, Vincent Casel, T.J. Miller

1.20 Terrorysta – film sensacyjny *** W. Bryt. 2012
4.40 Disco gramy!

TVN

DVB-T

5.10 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje: Czarna Dąbrówka, „Cooking and events” – reality show Polska 2023 **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje **13.40** The Floror – teleturniej Polska **14.45** Ukryta prawda (1543, 1544) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023

16.50 Szpital św. Anny (24)
 Zyta zajmuje się dziewczyną, która ma guz biodra. Chemia nie pomaga, ale onkolożka walczy o pacjentkę. Marta zostaje wezwana na rozmowę z dyrektorem szpitala oraz z prawniczką.
17.55 Detektywi (189)
19.00 Fakty
19.35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
19.50 Uwaga! – magazyn
20.00 Blue Beetle – film sf USA/ *** Meksyk/Kan./Niemcy 2023
 Reż. Angel Manuel Soto, wyk. Xolo Maridueña, Bruna Marquezine, Becky G
 Jaime ukończył studia i wraca do domu. Jego rodzinie grozi eksmisja z powodu problemów finansowych. Chłopak chce pomóc i szuka pracy. Niespodziewanie wchodzi w posiadanie niezwykłej technologii.

22.40 Mroczny Rycerz – film sensacyjny USA/W. Bryt. 2008
 Reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Heath Ledger, Aaron Eckhart
1.50 Wojna światów
 *** – film sf USA 2005

TVN 7

DVB-T

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (76) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Tajemnice miłości **17.55** Zagadki losu **19.00** Ukryta prawda **20.00** **** Kwiat pustyni – film biograf. Austria/Fr./Niemcy/W. Bryt. 2009, reż. Sherry Hormann, wyk. Liya Kebede, Soraya Omar-Scego **22.50** **** Gang Story – thriller Fr./Belg. 2011, reż. Olivier Marchal, wyk. Gérard Lanvin, Tchéky Karyo **0.55** **** Gran Torino – dramat USA 2008, reż. Clint Eastwood

TVP Kultura

DVB-T

9.00 Pan wzywał, Milordzie? (4) **10.00** Inf. kulturalne **10.35** Actus Humanus Nativitas – Farinelli **11.30** **** Przekładaniec – kom.Polska 1968 **12.20** Maryla. Tak kochałam **14.20** Jak to się mówi... **15.00** **** Vera Cruz – western USA 1954 **16.40** Czas Starszych Panów **17.45** Piosenki z Kabaretu Starszych Panów **18.35** Kolekcja **19.00** Legendy opery **20.05** **** Nitram – thriller Austr. 2021 **22.10** Tygodnik kulturalny **23.10** *** Borsalino i spółka – dr. 1974

TVP Sport

DVB-T

6.15 Boks: Jean Pascal – Michał Cieślak **7.15** Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Legia Warszawa – Blackburn Rovers **9.20** Magazyn skrótów Ligi Mistrzów UEFA: 6. kolejka fazy ligowej **11.20** (L) Biatlon: PS mężczyzn w Hochfilzen: Sprint na 10 km **13.10** Ring TVP Sport **14.10** (L) Biatlon: PS kobiet w Hochfilzen: Sprint na 7,5 km **15.55** (L) Boks: Finały **20.35** (L) Piłka ręczna: MŚ kobiet w Niemczech i Holandii: 2. półfinał **22.35** Boks: Finały **0.20** Boks: Arthur Bityarlanov – Siergiej Lipiniec

TV 4

DVB-T

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.55** Bogaty dom – biedny dom **8.55** Policjantki i policjanci (226, 227) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **18.00** Policjantki i policjanci (1314, 1315) **20.00** Gwiazdy kabaretu **22.05** **** Morderstwo w Orient Expressie – film krym. USA/Malta 2017, reż. Kenneth Branagh, wyk. Kenneth Branagh **0.30** STOP Drogówka **1.30** Love Island. Wyspa miłości **2.35** Interwencja **2.45** Pełna chata

TV Trwam

DVB-T

10.15 Rozmowy niedokończony **11.25** Głos Polski **11.35** Natura et Homo **12.20** Głos serca (86) **13.05** Mazurskim szlakiem piękna stworzenia **13.30** Msza św. **14.30** Drzwi do lasu **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia **15.20** Mocni w wierze **16.00** Wspomnienie Najświętszej Maryi Panny z Guadalupe **17.30** Łączy nas historia **18.15** Westerplatte młodych **19.00** Warto zauważyć... **19.30** Brat Franciszek **20.00** Informacje **21.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Brat Bronisław z Dębowca

TV Puls

DVB-T

6.00 Nash Bridges (31, 32) **8.00** Kobra – oddział specjalny (6, 7) **10.50** Zbuntowany anioł (213, 214) **11.55** Wspaniałe stulecie (49, 50) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (379, 380) **15.50** Ranczo (12, 13) – serial kom. Polska **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (902, 903) **20.00** **** Komando – film sens. USA 1985 **22.00** **** Non stop – film sens. W. Bryt./Fr./USA/Kan. 2014 **0.00** **** Komornik – film sens. W. Bryt./USA 2018 **2.00** Lombard. Życie pod zastaw (898)

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

SOBOTA 13 Grudnia

TVP1

DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (33) **10.00** Komisarz Alex (49) **10.55** Ojciec Mateusz (21) **11.55** **** Dobry dzień na egzekucję – western USA 1959 **13.25** Dobre strony **13.45** Na granicy wymarcia – żółwie Adriatyku **14.25** Okrasa łamie przepisy

15.00 Rolnik szuka żony
16.05 Dziedzictwo (774)
 Nana próbuje przechrzyć Nedima, umawiając go na spotkanie, by w tym czasie włamać się do niego i znaleźć dowody na niewinność Yamana. Volkan odkrywa swoje uczucia do Nese.

17.00 Teleexpress
17.35 Ojciec Mateusz (439)
 – serial krym. Polska
18.40 Jaka to melodia?
 Grają: Mariusz Lubomski, Janusz Onufrowicz i Patrycja Obara.

19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Chrzcziny
 *** – komedia Polska 2022
 Reż. Jakub Skoczeń, wyk. Agata Bykowska, Katarzyna Figura, Maciej Musiałowski
22.05 Skarbiec – thriller USA 2016
 *** Reż. Alex Brewer, Benjamin Brewer, wyk. Nicolas Cage, Elijah Wood, Jerry Lewis
23.50 Sierpień w hrabstwie Osage
 **** – film USA 2013
 Reż. John Wells, wyk. Meryl Streep, Julia Roberts
1.50 Sprawdzamy

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

TVP 2

DVB-T

5.10 Barwy szczęścia (3272, 3273) – serial Polska **6.25** M jak miłość (1895) – serial Polska **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.30** Górna półka smaku – magazyn **12.10** Postaw na milion – teleturniej **13.05** Miłość i nadzieja (352) – serial obyczaj. Turcja **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.10 Szansa na sukces. Opole 2026: Raz, Dwa, Trzy
16.05 Na dobre i na złe (973)
17.00 23. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci 2025
 Finał 23. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci 2025 odbędzie się w stolicy Gruzji, Tbilisi, która po raz drugi w historii gości młodych artystów z całej Europy. Polska reprezentantka, 12-letnia Marianna Kłos wykona utwór „Brightest Light”.

19.20 Słowo na niedzielę: To on czy nie on?
19.25 Rodzinka.pl (292)
20.00 „Człowiek z poczuciem” – benefis Jacka Fedorowicza
22.10 Dla ciebie wszystko
 *** – melodramat USA 2014
 Reż. Michael Hoffman, wyk. James Marsden
 Dawson i Amanda jako nastolatki byli w sobie zakochani. Po 20 latach Dawson powraca do rodzinnego miasteczka. Amanda jest mężatką i matką trójki dzieci. Dawne uczucie odżywa.

0.20 Morderstwa w Granville
 *** – film kryminalny Francja 2021

Polsat

DVB-T

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.30** Ewa gotuje – magazyn **12.00** Awantura o kasę – teleturniej **13.10** **** Doktor Dolittle – komedia USA/W. Bryt./Chiny/Japonia 2020, reż. Stephen Gaghan, wyk. Robert Downey Jr., Antonio Banderas, Michael Sheen

15.30 Chłopaki do wzięcia – telenowela dokumentalna
16.30 Randka w ciemno
 Prowadzi Piotr Gaśowski, który z humorem i ciepłem pomoże bohaterom podjąć decyzję.
17.30 Awantura o kasę – teleturniej
18.50 Wydarzenia
19.15 Prezydenci i premierzy – program publicystyczny
19.55 Gala Finałowa 29. Rybnickiej Jesieni Kabaretowej RYJEK – program rozrywkowy
22.00 Szybcy i wściekli 9
 *** – film sensacyjny USA/Tajlandia/Kanada/Japonia 2021
 Reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Michelle Rodriguez, Jordana Brewster
 Dominic „Dom” Toretto musi porzucić spokojne życie z żoną Letty, ponieważ samolot Pana Nikt został zaatakowany i sprawcy uprowadzili Cipher.

1.05 Zamachowiec – thriller *** USA/W. Bryt./Bulgaria 2007
 Reż. Josef Rusnak
3.20 Świat według Kiepskich (505, 506)
4.40 Disco gramy!

TVN

DVB-T

5.00 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje: Zajazd „Dwa Koguty”, Przędzel – reality show **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Na Wspólnej (4128-4131) – serial obyczaj. Polska **13.15** **** Vabank II, czyli riposta – komedia kryminalna Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak

15.25 Studio Pucharu Świata
15.45 (L) Skoki narciarskie: PŚ mężczyzn w Klingenthalu: 1. konkurs indywidualny na skoczni HS 140 – 1. seria
16.50 Studio Pucharu Świata
17.00 (L) Skoki narciarskie: PŚ mężczyzn w Klingenthalu: 1. konkurs indywidualny na skoczni HS 140 – 2. seria
17.55 Studio Pucharu Świata
18.25 Niezwykłe Stany Prokopa – serial dok.

19.00 Fakty
19.45 Wielki Mike – dramat **** obyczaj. USA 2009
 Reż. John Lee Hancock, wyk. Sandra Bullock, Tim McGraw, Quinton Aaron
 Sandra Bullock jako milionerka, która pomaga mieszkającemu na ulicy czarnoskóremu synowi narkomanki wrócić do normalnego życia i zrobić sportową karierę.

22.30 Banksterzy – dramat kryminalny Polska 2020
 *** Reż. John Lee Hancock, wyk. Sandra Bullock, Tim McGraw, Quinton Aaron
 Sandra Bullock jako milionerka, która pomaga mieszkającemu na ulicy czarnoskóremu synowi narkomanki wrócić do normalnego życia i zrobić sportową karierę.
22.30 Banksterzy – dramat kryminalny Polska 2020
 *** Reż. Marcin Ziębiński, wyk. Antoni Królikowski, Magdalena Lamparska
0.45 Judasz i Czarny Mesjasz
 **** – dramat USA 2021

TVN 7

DVB-T

6.00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **6.55** New Looney Tunes **7.25** Kosmiczny mecz II: Nowa era – film anim. USA/W. Bryt./Singapur/Kan./Australia 2021 **9.45** Bez kompleksów **10.50** Ukryta prawda **13.50** Zrobmy sobie dom **15.00** Detektywi **18.00** Bez kompleksów **19.00** Idź na całość **20.00** **** Zbuntowana – film sens. USA/Kan. 2015, reż. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley **22.40** **** Incepcja – film sens. USA/W. Bryt. 2010, reż. Christopher Nolan, wyk. Leonardo DiCaprio **1.45** **** To – horror USA/Kan. 2017

TVP Kultura

DVB-T

9.00 **** Duże zwierzę – komediodr. Pol. 2000 **10.25** Legendy Paryża – opowieść o sztuce XIX wieku **11.25** Gdzie jest Anne Frank – film anim. **13.15** Legendy opery **14.15** Kolekcja **14.35** 20 lat TVP Kultura **15.10** **** Prawo i pięść – film Polska 1964 **16.55** Tamte lata, tamte dni **17.35** **** Vera Cruz – western USA 1954 **19.20** Dzień z życia artysty **20.00** **** Zona – dr. Szw./W. Bryt./Dania 2017 **21.50** Raz na milion lat – piosenki zespołu Republika **23.00** **** Nitram – thriller 2021

TVP Sport

DVB-T

8.25 (L) Biegi narciarskie: Ski Classics – Bad Gastein ITT **11.40** Studio **11.55** (L) Biatlon: PŚ mężczyzn w Hochfilzen **13.05** Sportowe ABC: Curling **13.15** To zależy **13.50** Studio **14.10** (L) Biatlon: PŚ kobiet w Hochfilzen **16.00** (L) Piłka nożna: Liga hiszp. kobiet: FC Badalona Women – FC Barcelona Femeni **17.00** Marcin Flis **17.20** (L) Rajd samochodowy: Rajd Barborka **20.15** (L) Boks: Kamil Kuździeń – Hubert Kwapiusz **23.00** Sportowy wieczór **23.40** Biatlon: PS kobiet w Hochfilzen

TV 4

DVB-T

5.30 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **7.00** Galileo **11.05** #JesteśmyDlaDzieci **11.30** Miódowe lata (14) **12.05** Galileo **13.05** **** Walentynki na Beacon Street – komedia rom. Kan. 2021, reż. Pat Kiely, wyk. Britt Irvin, Jeremy Guilbaut, Tamara Almeida **15.00** Policjantki i policjanci (1306-1310) – serial obyczaj. Polska **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (940-943) **0.00** Gwiazdy kabaretu **2.05** STOP Drogówka **3.15** Interwencja **3.25** Lubię Disco!

TV Trwam

DVB-T

12.50 Natura obiektywnie **13.30** Msza święta **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielnia niewiasta **15.15** Mateczniki polskości **15.30** Wierzę w Boga **16.10** Krzyż Wioszczowa 1984 **17.00** Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata **17.30** Przelamując bariery **18.15** Rozmowy niedokończony **19.30** Manna z nieba **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Warto być ojcem **22.15** Głos serca (112)

TV Puls

DVB-T

5.00 Dyzur **6.00** Nash Bridges (28) – serial sens. USA **7.00** Kobra – oddział specjalny (2, 4) – serial sens. Niemcy **9.00** Taki jest świat – magazyn **9.55** Lombard. Życie pod zastaw (371, 373, 375, 377, 379, 899-903) – serial obyczaj. Polska **20.00** **** Huragan – film sens. W. Bryt./USA 2018 **22.05** **** Ocean ognia – thriller USA/W. Bryt./Chiny/Fr. 2018 **0.30** **** Rytuał śmierci – thriller USA 2023 **2.20** Dyzur **3.00** Taki jest świat – magazyn **3.55** Menu na miarę

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NIEDZIELA 14 Grudnia

TVP1

7.00 Msza święta w Krakowie Łągownikach **8.00** Tydzień **8.45** Zmienicy (1) **9.55** Ojciec Mateusz (22) **10.55** Komisarz Alex (305) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Pielgrzymi Nadziei **13.10** Planeta Ziemia: Wyrzeża **14.15** **14.35** Rozmowy kontrolowane – komedia Polska 1991

16.05 Dziedzictwo (775) Yaman opuszcza więzienie. Nana, szantażowana przez Nedima, nie potrafi cieszyć się z jego powrotu. Ayse nie może znieść widoku Ferita z Akasyą.
17.00 Teleexpress
17.35 Daję słowo. Maciej Orłoś: Anna Dymna – talk show
18.40 Jaka to melodia? Grają Mariusz Lubomski, Janusz Onufrowicz i Patrycja Obara.

19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.25 Czarna śmierć (6) – serial sensacyjny Polska
21.15 Reportaż – magazyn
21.50 Gracie, księżna Monako **22.15** **22.35** **22.55** **23.15** **23.35** **23.55** **24.15** **24.35** **24.55** **25.15** **25.35** **25.55** **26.15** **26.35** **26.55** **27.15** **27.35** **27.55** **28.15** **28.35** **28.55** **29.15** **29.35** **29.55** **30.15** **30.35** **30.55** **31.15** **31.35** **31.55** **32.15** **32.35** **32.55** **33.15** **33.35** **33.55** **34.15** **34.35** **34.55** **35.15** **35.35** **35.55** **36.15** **36.35** **36.55** **37.15** **37.35** **37.55** **38.15** **38.35** **38.55** **39.15** **39.35** **39.55** **40.15** **40.35** **40.55** **41.15** **41.35** **41.55** **42.15** **42.35** **42.55** **43.15** **43.35** **43.55** **44.15** **44.35** **44.55** **45.15** **45.35** **45.55** **46.15** **46.35** **46.55** **47.15** **47.35** **47.55** **48.15** **48.35** **48.55** **49.15** **49.35** **49.55** **50.15** **50.35** **50.55** **51.15** **51.35** **51.55** **52.15** **52.35** **52.55** **53.15** **53.35** **53.55** **54.15** **54.35** **54.55** **55.15** **55.35** **55.55** **56.15** **56.35** **56.55** **57.15** **57.35** **57.55** **58.15** **58.35** **58.55** **59.15** **59.35** **59.55** **60.15** **60.35** **60.55** **61.15** **61.35** **61.55** **62.15** **62.35** **62.55** **63.15** **63.35** **63.55** **64.15** **64.35** **64.55** **65.15** **65.35** **65.55** **66.15** **66.35** **66.55** **67.15** **67.35** **67.55** **68.15** **68.35** **68.55** **69.15** **69.35** **69.55** **70.15** **70.35** **70.55** **71.15** **71.35** **71.55** **72.15** **72.35** **72.55** **73.15** **73.35** **73.55** **74.15** **74.35** **74.55** **75.15** **75.35** **75.55** **76.15** **76.35** **76.55** **77.15** **77.35** **77.55** **78.15** **78.35** **78.55** **79.15** **79.35** **79.55** **80.15** **80.35** **80.55** **81.15** **81.35** **81.55** **82.15** **82.35** **82.55** **83.15** **83.35** **83.55** **84.15** **84.35** **84.55** **85.15** **85.35** **85.55** **86.15** **86.35** **86.55** **87.15** **87.35** **87.55** **88.15** **88.35** **88.55** **89.15** **89.35** **89.55** **90.15** **90.35** **90.55** **91.15** **91.35** **91.55** **92.15** **92.35** **92.55** **93.15** **93.35** **93.55** **94.15** **94.35** **94.55** **95.15** **95.35** **95.55** **96.15** **96.35** **96.55** **97.15** **97.35** **97.55** **98.15** **98.35** **98.55** **99.15** **99.35** **99.55** **100.15** **100.35** **100.55** **101.15** **101.35** **101.55** **102.15** **102.35** **102.55** **103.15** **103.35** **103.55** **104.15** **104.35** **104.55** **105.15** **105.35** **105.55** **106.15** **106.35** **106.55** **107.15** **107.35** **107.55** **108.15** **108.35** **108.55** **109.15** **109.35** **109.55** **110.15** **110.35** **110.55** **111.15** **111.35** **111.55** **112.15** **112.35** **112.55** **113.15** **113.35** **113.55** **114.15** **114.35** **114.55** **115.15** **115.35** **115.55** **116.15** **116.35** **116.55** **117.15** **117.35** **117.55** **118.15** **118.35** **118.55** **119.15** **119.35** **119.55** **120.15** **120.35** **120.55** **121.15** **121.35** **121.55** **122.15** **122.35** **122.55** **123.15** **123.35** **123.55** **124.15** **124.35** **124.55** **125.15** **125.35** **125.55** **126.15** **126.35** **126.55** **127.15** **127.35** **127.55** **128.15** **128.35** **128.55** **129.15** **129.35** **129.55** **130.15** **130.35** **130.55** **131.15** **131.35** **131.55** **132.15** **132.35** **132.55** **133.15** **133.35** **133.55** **134.15** **134.35** **134.55** **135.15** **135.35** **135.55** **136.15** **136.35** **136.55** **137.15** **137.35** **137.55** **138.15** **138.35** **138.55** **139.15** **139.35** **139.55** **140.15** **140.35** **140.55** **141.15** **141.35** **141.55** **142.15** **142.35** **142.55** **143.15** **143.35** **143.55** **144.15** **144.35** **144.55** **145.15** **145.35** **145.55** **146.15** **146.35** **146.55** **147.15** **147.35** **147.55** **148.15** **148.35** **148.55** **149.15** **149.35** **149.55** **150.15** **150.35** **150.55** **151.15** **151.35** **151.55** **152.15** **152.35** **152.55** **153.15** **153.35** **153.55** **154.15** **154.35** **154.55** **155.15** **155.35** **155.55** **156.15** **156.35** **156.55** **157.15** **157.35** **157.55** **158.15** **158.35** **158.55** **159.15** **159.35** **159.55** **160.15** **160.35** **160.55** **161.15** **161.35** **161.55** **162.15** **162.35** **162.55** **163.15** **163.35** **163.55** **164.15** **164.35** **164.55** **165.15** **165.35** **165.55** **166.15** **166.35** **166.55** **167.15** **167.35** **167.55** **168.15** **168.35** **168.55** **169.15** **169.35** **169.55** **170.15** **170.35** **170.55** **171.15** **171.35** **171.55** **172.15** **172.35** **172.55** **173.15** **173.35** **173.55** **174.15** **174.35** **174.55** **175.15** **175.35** **175.55** **176.15** **176.35** **176.55** **177.15** **177.35** **177.55** **178.15** **178.35** **178.55** **179.15** **179.35** **179.55** **180.15** **180.35** **180.55** **181.15** **181.35** **181.55** **182.15** **182.35** **182.55** **183.15** **183.35** **183.55** **184.15** **184.35** **184.55** **185.15** **185.35** **185.55** **186.15** **186.35** **186.55** **187.15** **187.35** **187.55** **188.15** **188.35** **188.55** **189.15** **189.35** **189.55** **190.15** **190.35** **190.55** **191.15** **191.35** **191.55** **192.15** **192.35** **192.55** **193.15** **193.35** **193.55** **194.15** **194.35** **194.55** **195.15** **195.35** **195.55** **196.15** **196.35** **196.55** **197.15** **197.35** **197.55** **198.15** **198.35** **198.55** **199.15** **199.35** **199.55** **200.15** **200.35** **200.55** **201.15** **201.35** **201.55** **202.15** **202.35** **202.55** **203.15** **203.35** **203.55** **204.15** **204.35** **204.55** **205.15** **205.35** **205.55** **206.15** **206.35** **206.55** **207.15** **207.35** **207.55** **208.15** **208.35** **208.55** **209.15** **209.35** **209.55** **210.15** **210.35** **210.55** **211.15** **211.35** **211.55** **212.15** **212.35** **212.55** **213.15** **213.35** **213.55** **214.15** **214.35** **214.55** **215.15** **215.35** **215.55** **216.15** **216.35** **216.55** **217.15** **217.35** **217.55** **218.15** **218.35** **218.55** **219.15** **219.35** **219.55** **220.15** **220.35** **220.55** **221.15** **221.35** **221.55** **222.15** **222.35** **222.55** **223.15** **223.35** **223.55** **224.15** **224.35** **224.55** **225.15** **225.35** **225.55** **226.15** **226.35** **226.55** **227.15** **227.35** **227.55** **228.15** **228.35** **228.55** **229.15** **229.35** **229.55** **230.15** **230.35** **230.55** **231.15** **231.35** **231.55** **232.15** **232.35** **232.55** **233.15** **233.35** **233.55** **234.15** **234.35** **234.55** **235.15** **235.35** **235.55** **236.15** **236.35** **236.55** **237.15** **237.35** **237.55** **238.15** **238.35** **238.55** **239.15** **239.35** **239.55** **240.15** **240.35** **240.55** **241.15** **241.35** **241.55** **242.15** **242.35** **242.55** **243.15** **243.35** **243.55** **244.15** **244.35** **244.55** **245.15** **245.35** **245.55** **246.15** **246.35** **246.55** **247.15** **247.35** **247.55** **248.15** **248.35** **248.55** **249.15** **249.35** **249.55** **250.15** **250.35** **250.55** **251.15** **251.35** **251.55** **252.15** **252.35** **252.55** **253.15** **253.35** **253.55** **254.15** **254.35** **254.55** **255.15** **255.35** **255.55** **256.15** **256.35** **256.55** **257.15** **257.35** **257.55** **258.15** **258.35** **258.55** **259.15** **259.35** **259.55** **260.15** **260.35** **260.55** **261.15** **261.35** **261.55** **262.15** **262.35** **262.55** **263.15** **263.35** **263.55** **264.15** **264.35** **264.55** **265.15** **265.35** **265.55** **266.15** **266.35** **266.55** **267.15** **267.35** **267.55** **268.15** **268.35** **268.55** **269.15** **269.35** **269.55** **270.15** **270.35** **270.55** **271.15** **271.35** **271.55** **272.15** **272.35** **272.55** **273.15** **273.35** **273.55** **274.15** **274.35** **274.55** **275.15** **275.35** **275.55** **276.15** **276.35** **276.55** **277.15** **277.35** **277.55** **278.15** **278.35** **278.55** **279.15** **279.35** **279.55** **280.15** **280.35** **280.55** **281.15** **281.35** **281.55** **282.15** **282.35** **282.55** **283.15** **283.35** **283.55** **284.15** **284.35** **284.55** **285.15** **285.35** **285.55** **286.15** **286.35** **286.55** **287.15** **287.35** **287.55** **288.15** **288.35** **288.55** **289.15** **289.35** **289.55** **290.15** **290.35** **290.55** **291.15** **291.35** **291.55** **292.15** **292.35** **292.55** **293.15** **293.35** **293.55** **294.15** **294.35** **294.55** **295.15** **295.35** **295.55** **296.15** **296.35** **296.55** **297.15** **297.35** **297.55** **298.15** **298.35** **298.55** **299.15** **299.35** **299.55** **300.15** **300.35** **300.55** **301.15** **301.35** **301.55** **302.15** **302.35** **302.55** **303.15** **303.35** **303.55** **304.15** **304.35** **304.55** **305.15** **305.35** **305.55** **306.15** **306.35** **306.55** **307.15** **307.35** **307.55** **308.15** **308.35** **308.55** **309.15** **309.35** **309.55** **310.15** **310.35** **310.55** **311.15** **311.35** **311.55** **312.15** **312.35** **312.55** **313.15** **313.35** **313.55** **314.15** **314.35** **314.55** **315.15** **315.35** **315.55** **316.15** **316.35** **316.55** **317.15** **317.35** **317.55** **318.15** **318.35** **318.55** **319.15** **319.35** **319.55** **320.15** **320.35** **320.55** **321.15** **321.35** **321.55** **322.15** **322.35** **322.55** **323.15** **323.35** **323.55** **324.15** **324.35** **324.55** **325.15** **325.35** **325.55** **326.15** **326.35** **326.55** **327.15** **327.35** **327.55** **328.15** **328.35** **328.55** **329.15** **329.35** **329.55** **330.15** **330.35** **330.55** **331.15** **331.35** **331.55** **332.15** **332.35** **332.55** **333.15** **333.35** **333.55** **334.15** **334.35** **334.55** **335.15** **335.35** **335.55** **336.15** **336.35** **336.55** **337.15** **337.35** **337.55** **338.15** **338.35** **338.55** **339.15** **339.35** **339.55** **340.15** **340.35** **340.55** **341.15** **341.35** **341.55** **342.15** **342.35** **342.55** **343.15** **343.35** **343.55** **344.15** **344.35** **344.55** **345.15** **345.35** **345.55** **346.15** **346.35** **346.55** **347.15** **347.35** **347.55** **348.15** **348.35** **348.55** **349.15** **349.35** **349.55** **350.15** **350.35** **350.55** **351.15** **351.**

Pobyty w sanatorium może być za darmo. Kiedy to ZUS zapłaci za twój turnus?

ZUS zapłaci za wszystkie koszty leczenia, zakwaterowania i wyżywienia, a także zwróci wydatki na dojazd najtańszym środkiem komunikacji publicznej z miejsca zamieszkania do sanatorium

Monika Górska
redakcja@stronazdrowia.pl

Do sanatorium możesz wyjechać nie tylko w ramach świadczenia z NFZ. Z ZUS będzie szybciej i za darmo, ale musisz spełnić określone warunki.

Z sanatorium możesz skorzystać w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Leczenie uzdrowskowe jest wtedy kontynuacją leczenia szpitalnego lub ambulatoryjnego. Aby skorzystać z sanatorium, musisz otrzymać skierowanie od swojego lekarza na taki pobyt.

Dla kogo sanatorium w ramach ZUS?

Możesz skorzystać także z sanatorium opłaconego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W tym przypadku ma on na celu rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej. Może więc z niego skorzystać osoba ubezpieczona, której z powodów zdrowotnych grozi częściowa lub całkowita niezdolność do pracy. Musi jednak istnieć szansa na powrót do zdrowia i aktywności zawodowej po rehabilitacji.

Taki wyjazd nie jest więc dla każdego i możesz z niego skorzystać pod warunkiem, że:

- jesteś ubezpieczony w ZUS (pracujesz zawodowo),
- pobierasz rentę okresową z tytułu niezdolności do pracy,

- pobierasz zasiłek chorobowy lub świadczenie rehabilitacyjne,
- starasz się o świadczenie rehabilitacyjne lub rentę,
- jesteś osobą, u której lekarz orzecznik podczas kontroli zwolnienia lekarskiego stwierdził taką potrzebę.

Pobyt w sanatorium z ZUS jest darmowy

Sanatorium na NFZ przysługuje osobom ubezpieczonym raz na 18 miesięcy. Pobyt trwa nie mniej niż 21 dni. Odbywa się w ramach urlopu wypoczynkowego i jest częściowo odpłatny. Ty natomiast dopłacasz do kosztów zakwaterowania, wyżywienia, dodatkowych zabiegów (jeśli z takich chcesz skorzystać) oraz podróży do i z sanatorium. Koszty zależne są od sezonu, a najdrożej jest w okresie letnim, czyli od maja do września.

Natomiast z leczenia rehabilitacyjnego w sanatorium skorzystasz zupełnie za darmo. ZUS zapłaci za wszystkie koszty leczenia, zakwaterowania i wyżywienia, a także zwróci koszty dojazdu najtańszym środkiem komunikacji publicznej z miejsca, w którym mieszkasz, do i z ośrodka rehabilitacyjnego. Czas pobytu w sanatorium z ZUS to 24 dni. W zależności od postępów rehabilitacji lub ich braku i pogarszania się stanu zdrowia może on być skrócony lub wydłużony.

Ile czeka się na sanatorium i jak złożyć wniosek?

Kwalifikacja do sanatorium z ZUS odbywa się szybciej niż na NFZ. Po otrzymaniu skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i wypełnieniu przez niego wniosku o rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS (wnio-

sek PR-4) wnioski należy złożyć w dowolnej placówce ZUS. Lekarz może go także złożyć w formie elektronicznej.

Następnie wyznaczany jest termin badania u lekarza orzecznika. Pamiętaj, żeby na wizytę zabrać ze sobą dokumentację z leczenia. Na rozpatrzenie decyzji i przyznanie wyjazdu do sanatorium z ZUS czeka się 1-2 miesiące.

WARTO WIEDZIEĆ

Uzdrowiska w Polsce

W kraju mamy 47 miejscowości, które mogą posługiwać się mianem „uzdrowisko”. Aby używać tego określenia, trzeba spełniać określone warunki. Najważniejszym z nich jest posiadanie złóż naturalnych surowców leczniczych oraz klimat o potwierdzonych właściwościach prozdrowotnych.

Według danych za 2024 r. polskie sanatoria przyjęły ponad 884 tys. kuracjuszy, w tym 799 tys. leczonych stacjonarnie. Najwięcej osób korzysta z placówek na terenie województwa zachodniopomorskiego (ponad 210 tys. osób), woj. kujawsko-pomorskiego (blisko 166 tys. osób), dolnośląskiego (ok. 95 tys.).

Jakie choroby kwalifikują się do sanatorium z ZUS?

Warto wiedzieć, że nie każda choroba kwalifikuje do skorzystania z takiej formy rehabilitacji. Wyjazd do sanatorium z ZUS otrzymasz w przypadku schorzeń:

- narządu ruchu (także po wypadku),
- układu oddechowego,
- układu krążenia,
- psychosomatycznych,
- onkologicznych po operacji raka piersi
- narządu głosu.

Pacjent nie ma wpływu na to, do którego sanatorium pojedzie.

To orzecznik ZUS, który kwalifikuje do leczenia uzdrowskowego, wybiera miejsce leczenia.

Lekarz orzecznik może skierować na rehabilitację w systemie stacjonarnym (z pobytem całodobowym) albo ambulatoryjnym, wymagającym codziennych dojazdów.

Nie musisz płacić za poradę czy jadłospis. Jak umówić się na darmową wizytę u dietetyka?

Katarzyna Wąs-Zaniuk
katarzyna.was-zaniuk@polskapress.pl

Z bezpłatnych konsultacji w Centrum Dietetycznym Online mogą skorzystać zarówno kobiety, jak i mężczyźni. Centrum finansowane jest ze środków Narodowego Programu Zdrowia.

Centrum Dietetyczne Online (DCD) to internetowa poradnia, która oferuje konsultacje dietetyczne dostępne dla dorosłych oraz całych rodzin. Wystarczy dostęp do Internetu, by skorzystać z usług, które oferuje poradnia dietetyczna online. Inicjatywa realizowana jest ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Zespół konsultantów Centrum Dietetycznego Online składa się z wykwalifikowanych dietetyków oraz psychologa-psychodietetyka.

Dzięki temu pacjenci mogą liczyć na kompleksowe wsparcie nie tylko w zakresie doboru odpowiedniej diety, ale także w kontekście psychologicznym, co jest kluczowe dla trwałego wprowadzenia zdrowych nawyków żywieniowych.

Aby umówić się z dietetykiem z Centrum Dietetycznego Online, wykonaj poniższe kroki:

- Załóż konto na platformie CDO.
- Zarejestruj się na stronie cdo.pzh.gov.pl. Rejestracja jest szybka i wymaga podania podstawowych danych.
- Wypełnij ankietę. Po zalogowaniu wypełnij prostą ankietę, w której podasz informacje o swoich nawykach żywieniowych, aktywności fizycznej i stanie zdrowia.

Wybierz dogodny termin konsultacji.

W kalendarzu na swoim profilu wybierz dzień i godzinę, które ci odpowiadają. Terminy są przystępne, więc kon-

sultację możesz umówić nawet na drugi dzień (w zależności od porady, jakiej potrzebujesz: z dietetykiem, psychodietetykiem czy dotyczącej aktywności fizycznej).

● Rozpocznij rozmowę. W dniu konsultacji kliknij przycisk „Połącz”, aby rozpocząć rozmowę online z dietetykiem.

Zarówno pierwsze, jak i kolejne spotkania z ekspertami są całkowicie bezpłatne. To doskonała okazja, by uzyskać fachową pomoc bez konieczności ponoszenia kosztów, co jest istotnym wsparciem dla osób chcących zadbać o swoje zdrowie.

Tym bardziej że wizyta u dietetyka w prywatnym gabinecie może kosztować ponad 250 zł, a sporządzenie jadłospisu nawet 500 złotych.

Pacjenci mogą skorzystać z pomocy specjalistów w komfortowych warunkach, bez konieczności wychodzenia z domu.

To wygodne rozwiązanie pozwala na łatwiejszy dostęp do opieki zdrowotnej, zwłaszcza w przypadku osób o ograniczonej mobilności.

Konsultacje online to wygodna opcja, która zapewni dostępność porad dietetycznych o dowolnej porze i z dowolnego miejsca.

W dzisiejszym zabieganym świecie zdrowe odżywianie często schodzi na dalszy plan. Centrum Dietetyczne Online zapewnia szeroki zakres usług, które wspierają pacjentów w osiąganiu ich celów zdrowotnych i żywieniowych.

Osoby zainteresowane mogą liczyć na profesjonalne wsparcie ze strony dietetyków, psychodietetyków oraz ekspertów zajmujących się aktywnością fizyczną.

W ramach konsultacji otrzymasz praktyczne wskazówki żywieniowe, które pomogą wprowadzić zdrowsze nawyki i wspierać redukcję masy ciała.

Do dietetyka możesz się umówić przez internet i to za darmo. Sprawdź Centrum Dietetyczne Online

O ile piłkarze Miedzi nie zawiedli, to kibice owszem. Race i fajerwerki to bardzo zły sposób kibicowania

PIŁKA NOŻNA SZCZĘŚLIWA WYGRANA Z ODRĄ OPOLE NA SWOIM BOISKU

Miedź Legnica na dobre wraca do gry o awans

Piotr Janas
Legnica

Miedź Legnica na zakończenie roku pokonała Odrę Opole 2:1.

Miedź Legnica w sobotnie popołudnie mierzyła się z Odrą przed własną publicznością. Podopieczni Janusza Niedźwiedzia w ostatnich tygodniach błyszczeli skutecznością: w ostatnich dwóch meczach strzelili aż 9 bramek, tracąc przy tym zaledwie dwie. W tym czasie wygrali z Puszcą Niepołomice 3:1 oraz GKS-em Tychy 6:1.

Miedź stanęła na wysokości zadania, ale nie miała łatwej

przeprawy. Do przerwy prowadziła 1:0, a powinna wyżej, ponieważ w 43' minucie Daniel Stanclik nie wykorzystał rzutu karnego, podyktowane za zagranie ręką jednego z rywali. Bramkarz Odry Mateusz Abramowicz wyczuł intencje najlepszego strzelca Miedzi. Na szczęście dla Stanclika i całej Miedzianki w już w 12' minucie wynik otworzył niezawodny w ostatnim czasie Asier Córdoba. Hiszpan wykorzystał podanie od Zvonimira Petrovića.

Miedzianka długo nie potrafiła zaakcentować swojej przewagi drugim golem i została za to skarcona. W 72' minucie do wyrównania doprowadził

były piłkarz Miedzi: Adrian Purzycki. Kiedy wszyscy powoli godzili się z faktem, że tego meczu legniczanie już nie wygrają, w drugiej minucie doliczonego czasu gry pięknym strzałem zza pola karnego popisał się Gleb Kuczko, dając Miedzi niezwykle cenne 3 punkty. Dzięki nim legniczanie mają już tyle samo punktów, co zespoły będące w strefie barażowej.

Miedź Legnica - Odra Opole 2:1 (1:0)

Bramki: Córdoba 12, Kuczko 90+2 - Purzycki 72.

Miedź: Wrąbel - Kuczko, Stępiński (77. Kwiecień), Jovičić, Grudziński, Czyborra (69. Bochnak) - Córdoba (83. Drygas), Serafin I, Petrović (69.

Mioć), Antonik - Stanclik (69. Mansfeld).

Odra: Abramowicz - Spychała, Kendzia, Cássio, Białowąs, Miloš - Pérez (68. Mida), Purzycki,

Trontl (82. RamosI), Prikryl - Kobusiński (68. Przybyłko).

Przegrana Chrobrego

Chrobry Głogów przegrał w niedzielę z Polonią Bytom 0:2. Polonia już w 13. ustaliła wynik spotkania. W 9. minucie Dawida Arndta pokonał Konrad Andrzejczak, a cztery minuty później Jakub Arak. W obu przypadkach bramki padły po dośrodkowaniach z boku boiska i skutecznych strzałach głową z bliskiej odległości.

Sukcesy legnickich karateków

Piotr Krzyżanowski
Legnica

Na zawodach kyokushin rywalizowało 1400 zawodników z 35 państw. Nasi zawodnicy zdobyli medale!

Zawodnicy z Klubu Karate Kyokushin Legnica - Krzywicki Dojo z sukcesami na Mistrzostwach Świata i Pucharze Świata U12 WKB 2025 Grodzisk Mazowiecki. Podczas jednej z największych imprez kyokushin na świecie rywalizowało 1400 zawodników z 35 państw. W tak prestiżowym gronie znakomicie zaprezentowali się reprezentanci Legnicy. Największy sukces odniósł Aleksander Krzywicki, zdobywając tytuł Mistrza Świata w kategorii senior -70 kg.

Młodzi legnicki karatecy, startujący w Pucharze Świata, również stanęli na podium: Alexandr Atanasov wywalczył złoto, a Nina Zandukeli i Dominik Yaroshynskiy zajęli 3. miejsca w swoich kategoriach.

W ćwierćfinałach zameldowali się także Anna i Yan Yaroshynskiy. Yan, mimo bardzo dobrej postawy, przegrał po dogrywce, w której o wyniku zdecydowała waga. Anna stoczyła zacięty i wyrównany pojedynek, który ostatecznie rozstrzygnięto wskazaniem sędziów.

Dla Amelii Bąk i Mirry Andriichuk był to pierwszy tak duży światowy turniej. Obie dotarły do ćwierćfinałów, prezentując wielki potencjał.

Legnicki karatecy wrócili z potwierdzeniem, że należą do światowej czołówki.

Legniczanki z sukcesem wystąpiły w Grodzisku Mazowieckim

Nasza drużyna wróciła do Legnicy z medalami najważniejszych imprez

FASCYNUJĄCA I ODLEGŁA SYBERIA JACKA PAŁKIEWICZA

Właśnie wyszło uaktualnione wydanie „Syberii”, które przewodnik „500 polskich książek, które warto w życiu przeczytać” zaliczył do tych pozycji, które z różnych powodów wypada znać

Krzysztof Dudek

Kiedy neocar Rosji rozpętał wojnę na Ukrainie, przez głowę przeszła mi myśl: „Biedny Pałkiewicz, ciekawe, co teraz powie o swoich rosyjskich przyjaciółach? Czy nadal będzie politycznym daltonistą. Przecież będzie musiał lawirować. Twierdzili tu i ówdzie, że jest na usługach sowieckich służb, bo to przecież niemożliwe, żeby Rosja otwierała bramy i prowadziła interesy z ludźmi niesprawdzonymi. Osobiście nigdy nie wierzyłem w agenturalne powiązania utytułowanego eksploratora. Zresztą wiedziałem, że służby weryfikowały jego lojalność poddając wzbudzącym powszechną bojaźń, stresującym badaniom wariografem. I to dwa razy, aby mieć pewność, że nie skłamał”. Tak napisał znakomity pisarz Jan Grzegorzcyk nawiązując do wznowionego, ósmego już wydania „Syberii” autorstwa Jacka Pałkiewicza.

„Bez dwóch zdań. W łeb wzięła filozofia budowania mostów między Polakami i Rosjanami - przyznaje. Zawiodłem się, dlatego moja noga nigdy już tam nie postanie”. Ambasador Polski na wszystkich kontynentach nie skorzysta teraz z glejtu od Eduarda Szewardnadzego, którego gościł w swoim włoskim domu, który umożliwił mu swobodne poruszanie się po całym imperium bez nadzoru KGB.

Nim w skrajnie wrogich warunkach, zdobył światowy biegun zimna, gdzie temperatura spadła do -72 stopni, na fali pierestrojki zjednął już sobie dla sprawy rosyjskich polityków, dziennikarzy, kosmonautów.

Nie bał się występować w rosyjskich mediach, choć nigdy wcześniej nie był w Rosji. Rosjanie zobaczyli, że to swój człowiek. W jakiś sposób im bliski. I tak Pałkiewicz, który miał już dwie dusze, polską i włoską - dorobił jeszcze sobie solidny kawałek duszy rosyjskiej.

W rządzie PiS-u nie był mile widziany. Szymon Szykowski vel Sęk, sekretarz Stanu ds. dyplomacji publicznej i kulturalnej, storpedował jego objęty patronatem UNESCO „Nowy Jedwabny Szlak 2018” - doniosły projekt zakładający działania promujące rozpoznawalność naszego kraju.

Zaś Antoni Macierewicz brał na spytki jego wydawcę: „Dlaczego pan publikuje

Dramatyczny moment wyprawy Jacka Pałkiewicza na biegun zimna w Jakucji

książki Pałkiewicza?”. „Bo się dobrze sprzedają” - usłyszał.

Z „bankructwa” wartości moralnych, budowy dobrych relacji z ludźmi, narodził się nowy Pałkiewicz. Krótko po inwazji na Ukrainę nie miał wątpliwości aby wyrugować ze swojego życia Rosję i jej obywateli. I tak, jak przykładał rękę do budowania zgody pomiędzy słowiańskimi narodami, tak teraz obstawał za surowymi sankcjami na Federację Rosyjską. Opublikował w „Rzecz” Apel do przyjaciół Rosjan, w którym wezwał ich do odcięcia się od barbarzyńskiej agresji na Ukrainie. Najwyraźniej chciał wierzyć, że wśród jego znajomych po drugiej stronie są wrażliwe umysły, które mają jakiś mniej czy bardziej realny wpływ na społeczeństwo. Ze zgroza uświadomił, że duża ich część nie zamierza wstydić się za swój kraj. W postscriptum pod tekstem napisał, że zrzekła się członkostwa w Rosyjskim To-

warzystwie Geograficznym, którego prezesem jest Sergiej Szojgu, z którym był nadto na „ty”.

Stracił wtedy rozlicznych kamratów Moskali. Zażyły przyjaciel, filmowiec Oleg Aliejew nazwał go łajdakiem. Zaś znana aktorka Ałła Panowa dorzuciła, że atakując tych, którzy wyrażali mu tyle uwagi, okazał się nędnym indywiduum. W kolejnych publikacjach zaszarżował, jeszcze bardziej wyostrowając swoje tezy. Domagał się zamknięcia granic wolnego świata dla wszystkich Rosjan, bo nie może być tak, że krajanie tych którzy dokonali zbrojnej inwazji na sąsiedni kraj, imprezują na Łazurowym Wybrzeżu. „Najgorsze jest jednak to, - pisał, - że lwia część Ruskich popiera infernalna nawałnica wojenna wynaturzonego gospodarza Kremla i wciąż bije czołem pokłony skorumpowanej władzy akceptującej jej agencje. Bez rozliczenia się

i uznania winy narodowej niemożliwe jest ułożenie się z tym narodem. Jego bierność legitymizuje okrucieństwa agresora. Całe społeczeństwo musi przyznać się do winy i zebrać o wybaczenie. Dopiero wówczas będzie mogło liczyć na otwarcie się Zachodu. Po tym wszystkim, jeszcze wczorajszy kumpel ambasadora Sergieja Andriejewa, wystąpił dla niego do Moskwy o status osoby non grata.

Trzeba podkreślić, że Pałkiewicz nie jest wcale bojownikiem „sprawy ukraińskiej”, bo trudno mu przejść do porządku dziennego nad rzezią UPA na Wołyniu i brakiem skruchy ideowych spadkobierców tej hekatombi. Uważa, że na tym tle haniebnie wygląda postawa polskich elit z niebiesko-żółtą wstążką w kłapie marynarki.

Za brak lojalności i plucie w twarz, odpłacają się dozgonnym, przekraczającym wszelkie granice serwilizmem,

bijąc Kijowowi czołem pokłony.

Pałkiewicz zamknął sobie bramy do Rosji, o których tak bardzo niegdyś zabiegał. Na szczęście jest ta książka, dzięki której Syberia pozostanie dla nas i dla Autora wciąż otwarta. Publikacja bogata jest w bezmierną ilość wątków.

Wśród chlubnych polskich kart w dziejach badania i odkrywania zauralskich widnieje bezlik wielkich badaczy, którzy z konieczności oddali serca i umysły przybranej ojczyźnie. Na uwagę zasłużyli Benedykt Dybowski, Jan Czerski, Aleksander Czekanowski, Waław Sieroszewski, Edward Piekarski, Bronisław Grabczewski, Wiktor Godlewski, Karol Bohdanowicz, Bronisław Ginet-Piłsudski, Leon Barszczewski i jeszcze wielu, wielu innych. Odnajdując w sobie żyłkę odkrywcy, pracowali w prymitywnych, wymagających nieprzeciętnego hartu ducha warunkach. Od-

cięci od warsztatu naukowego, zmagając się z przeciwnościami surowej natury, nie mówiąc o braku funduszy, wykazali w swojej niezłomnej aktywności zdumiewający wysiłek pionierski. Ongiś kierując Narodowym Centrum Kultury, miałem przyjemność wspierać koncepcję niezłomnego globtrotera odświeżającą chlubne polskie karty historii.

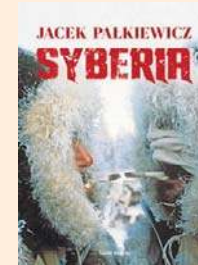
W 1989 roku Pałkiewicz dotarł na biegun zimna w reniferowym konwoju. Wspomina, że dotknęli last frontier, ostatniej granicy, poznali nieuchwytny majestat i urok nieskalanej przyrody, a także srogi, niegościnnie klimat, słowem krainę, w której cywilizacja jest odległym wspomnieniem. A mediolański „Corriere della Sera” odnotował, że ta odyseja odegrała niebłaha rolę w ociepleniu relacji Wscho d-Zachod w burzliwym okresie pierestrojki, punkcie zwrotnym w historii XX wieku.

W pięć lat później, w trosce o przyszłość naszej planety, kierował międzynarodową misją ekologiczną kosmonautów pod patronatem prezydenta Borysa Jelcyna przeciwko destrukcji środowiska przyrody. Niestety, ta ambitna ekspedycja napełniła go gorzkimi refleksjami: „To mnie przerosło, nie mogłem wygrać z systemem monstrualnego lobby kontrolującego światową gospodarkę, którego celem jest wyłącznie spotęgowanie bogactwa”.

Naoczny świadek agonii radzieckiego imperium, okazał się baczny i wnikliwy obserwatorem kapitalizmu w wydaniu rosyjskim i jego skutków: bezprawia, korupcji i agresji.

Atrakcyjnie wydana książka zawiera ponad 400 przykuwających wzrok fotografii.

KSIAŻKA

Jacek Pałkiewicz, „Syberia”, Wydawnictwo: Świat Książki, Warszawa 2023

